

अग्रगण्य लेख

खरीखरी..

बालिकेवरील क्रूरता

परवाच बालदिन झाला. त्याच्या पूर्व संध्येच्या एक दोन दिवस अगोदर अवघ्या बारा वर्षांच्या एका मुलीला दहा मिनिटे शाळेत येण्यास उशीर झाल्यामुळे अत्यंत प्राणघातक शिक्षा देण्यात आली. उशीरा आल्याची शिक्षा म्हणून त्या बालिकेला शंभर उठावशा काढायला लावल्या. विशेष म्हणजे ती चिमुरडी आजारी असताना तिला शिक्षा दिल्याने तिचा सरतेशेवटी तडफडत तडफडत जीव गेला. आपल्या महाराष्ट्रातील वसई सारख्या शहरातील ही घटना आहे. ज्याच्याकडे हृदय आहे अशा प्रत्येक व्यक्तीला याबद्दल केवळ हळहळच वाटणार नाही तर मनात प्रचंड चीड निर्माण होईल. एवढ्या लहान वयाच्या बालिकेला लहानशा चुकीबद्दल अशी क्रूर शिक्षा देणाऱ्या शिक्षकांच्या मनात ही सैतानी बुद्धी कुठून आली आणि शिक्षा म्हणून वापरावीशी वाटली याचे संशोधन झालेच पाहिजे. वसई पूर्व येथील सातवली कुवरा पाडा परिसरात हनुमंत विद्यामंदिर या शाळेमधील ही घटना आहे. या शाळेला पालकांनी कुलूप ठोकले. गटशिक्षण अधिकाऱ्यांनीही कारवाई केली आहे. पुढे चौकशी आणि दोषींना शिक्षा होईलही. पण बिचाऱ्या त्या मुलीच्या जीवाची भरपाई कशी होणार याचे उत्तर कोणीतरी देऊ शकेल का. अजून तरी मानवाच्या हाती एखाद्याच्या क्रूर वागण्यामुळे गेलेला जीव परत आणण्याचे कसब नाही. गेल्या काही वर्षात लहान बालकांवर आणि विशेषतः बालिकांवर असे अनेक प्रसंग आलेले आहेत. संबंधित शिक्षक आणि शाळा चालवणाऱ्या संस्था यांनी आता कितीही सारवासारव केली तरी त्याचा काही उपयोग होणार नाही. कारण सर्प निघून गेल्यावर भुईवर कितीही काट्या मारल्या तरी सर्प मरत नसतो, आपल्या शाळेत शिकणाऱ्या एखाद्या अबोध बालिकेवर कोणतेही शिक्षक अशी क्रूरता कशी करू शकतात हाच आमच्या पुढील यक्षप्रश्न आहे. या घटनेच्या अनुषंगाने एका बाबीचा विचार करणे अत्यंत आवश्यक झालेले आहे. ते म्हणजे लहान बालकांच्या वयाप्रमाणे विचार केला तर आधीच त्यांचे बालपण अभ्यासाच्या बोज्याखाली दबलेले आहे. प्रत्येक विद्यार्थ्यांचे दप्तर कल्पनाही करता येणार नाही इतके जड असते. त्यातच महागडी वड्डा पुस्तके, शाळेची जीववेणी फी याशिवाय लहान मोठ्या प्रसंगासाठी आणि कार्यक्रमासाठी मागण्यात येणारी रक्कम या सर्व बोज्याखाली पालक सर्वाधिक पिचलेला असतो. हे सर्व कमी झाले असेल म्हणून की काय त्या बिचाऱ्या बालिकेवर हा जीववेणी प्रसंग आणणाऱ्या शिक्षकाला शिक्षक कसे म्हणता येईल हे सुद्धा तितकेच महत्त्वाचे आहे. विशेष म्हणजे या शिक्षकामध्ये एका शिक्षकेचाही सहभाग आहे ही अजूनही गंभीर बाब आहे. त्या बालिकेला शिक्षा करणारे शिक्षक आणि शिक्षकेजवळ मातृहृदय आहे की नाही याचाही शोध घेतला गेला पाहिजे. जे शिक्षक किंवा ज्या शिक्षिका आहेत त्यांनी मातेच्या ममतेने बालकांना शिकवले पाहिजे. या वयातील बालिकांना प्रेम दिले पाहिजे. त्यांच्या चुकांवर पांघरून घालून त्या सुधारण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. त्या उलट अशा शिक्षकांचे मानसिक संतुलन अशा प्रकारे बिघडलेले असेल तर शिक्षणाचा अर्थ तरी काय. आम्हाला या घटनेची केवळ जुजवी माहिती मिळालेली आहे. ते वाचून आमच्या मनात दुःखाचा कोलाहल झालेला आहे त्यामुळे या घटनेचा निषेध करण्यासाठी या स्तंभाच्या माध्यमातून जीव गमावलेल्या बालिकेवर केलेल्या क्रूरतेचा आम्ही निषेध करीत आहोत. त्या निष्पाप अल्पवयीन बालिकेच्या आत्म्याला शांती मिळो आणि अन्याय करणाऱ्यांवर आसूड ओढले जावोत, एवढेच आमचे म्हणणे आहे.

nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

हवेत गोळीबार करणाऱ्यांना जमीन दिसली

फडणवीसांचा विरोधकांवर निशाणा

■ महासागर प्रतिनिधी
छत्रपती संभाजीनगर, दि. १६ :
 विरोधक हे सातत्याने आरोप करतात, पण कोर्ट नव्हा त्यांना पुरावे मागते, तेव्हा ते देत नाहीत. निवडणूक आयोग देखील त्यांना पुरावे मागतो, पण एक पुराव देखील विरोधक देऊ शकत नाहीत. हवेत गोळीबार करणाऱ्यांना जमीन दिसलेली आहे, मात्र अजूनही ते सुधारे नाहीत. महाराष्ट्रातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीतही त्यांची अशाच प्रकारची माती होणार असल्याचे भाकित मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केले. छत्रपती संभाजीनगर शहरात आज भाजपच्या कार्यालयाचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते करण्यात आले. हे कार्यालय मराठवाडा विभागासाठी असणार आहे. यावेळी बोलताना मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी विरोधकांवर जोरदार हल्ला चढवला. आजचा दिवस आपल्या सगळ्यांसाठी महत्त्वाचा दिवस आहे. मी विशेष उल्लेख आणि अभिनंदन मंत्री अतुल सावे यांचे करू इच्छितो. त्यांनी छत्रपती संभाजीनगरमधील कार्यालय उभारताना अतिशय मोलाची भूमिका बजावली. जमीन

शोधण्यापासून ते कार्यालयाची इमारत उभी राहण्यापर्यंत सातत्याने येणाऱ्या अडचणींचा सामना अतुल सावे यांनी केला, असे मुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले. आपले नेते प्रमोद महाजन, गोपीनाथ मुंडे यांचे मराठवाडा आणि छत्रपती संभाजीनगरवर प्रचंड प्रेम होते. भाजपच्या वाट्यातील प्रमोद महाजन, गोपीनाथ मुंडे, वसंतराव भागवत या सगळ्या लोकांनी सातत्याने आपली कार्यालये झाली पाहिजेत, पक्षाला स्थैर्य आले पाहिजे, यासाठी त्या काळात खूप प्रयत्न केले. त्याकाळाची आपली परिस्थिती आणि पद्धतीनुसार जसे मिळतील तसे कार्यालये त्या काळात उभे केले आणि पक्षाला चालवले. कुठे नाही उभे राहू शकले, तर किरायाच्या जागेवरून पक्ष चालवला. पण आपली कार्यालये चालली असली पाहिजेत.

बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारक न्यासाच्या अध्यक्षपदी उद्धव ठाकरे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १६ :
 स्वर्गीय बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारक न्यासाच्या अध्यक्षपदी माजी मुख्यमंत्री शिवसेने पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांची नियुक्ती करण्यात आली. त्याचप्रमाणे आदित्य ठाकरे यांचीही न्यासाच्या सदस्यपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. २०१९ साली उद्धव ठाकरे यांनी राजीनामा दिल्यानंतर तब्बल सहा वर्षांनी त्यांची पुन्हा या पदावर नियुक्ती करण्यात आली आहे. ऐन महापालिका निवडणुकीच्या तोंडावर तसेच सोमवारी १७ नोव्हेंबर रोजी बाळासाहेब ठाकरे यांच्या स्मृतिदिनाआधी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडून ही नियुक्ती जाहीर करण्यात आली आहे. शिवाजीपार्क येथील महापौर बंगल्याची स्वर्गीय बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारकासाठी निवड करण्यात आल्यानंतर स्मारक

न्यासाची स्थापना उद्धव ठाकरे यांच्या अध्यक्षतेखाली २०१६ साली करण्यात आली होती. मुख्यमंत्रीपदी विराजमान झाल्यानंतर उद्धव

बिहारमध्ये एनडीएने जागावाटपाचा फॉर्म्युला केला निश्चित

नितीश यांचा आज राजीनामा

■ वृत्तसंस्था, पाटणा, दि. १६ :
 बिहारमध्ये नवीन सरकार स्थापनेसाठी एनडीएने आपली रणनीती जवळजवळ अंतिम केली आहे. रविवारी झालेल्या एका महत्त्वपूर्ण बैठकीत भाजपा आणि जेडीयूमध्ये मंत्रिपदांच्या वाटपावर एकमत झाले. नितीश कुमार मुख्यमंत्री राहतील, तर भाजपाचे मंत्रिमंडळात जास्त प्रतिनिधित्व असेल. त्यांच्या कामगिरीच्या आधारे मित्रपक्षांचा समावेश करण्याचा मार्ग मोकळ्या झाला आहे. अलिकडेच जाहीर झालेल्या निवडणूक निकाल आणि जागा गुणोत्तराच्या आधारे हा संपूर्ण फॉर्म्युला ठरवण्यात आला. राष्ट्रीय लोकशाही आघाडीच्या बैठकीत स्पष्ट झाले की भाजपाला नवीन सरकारमध्ये १५-१६ मंत्रिपदे मिळू शकतात. निवडणुकीत पक्षाने चांगली कामगिरी केली आणि ८९ जागांसह सर्वात मोठा घटक पक्ष म्हणून उदयास आला. अमित शहा यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आला, कारण भाजपाचा वाढता जनसमर्थन सरकारमध्ये पुरेसे प्रतिनिधित्व असले पाहिजे. नवीन सरकारमध्ये जेडीयूला सुमारे १४ मंत्रिपदे मिळण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे. पक्षाने ८५ जागा जिंकत महायुतीच्या बळकटीकरणात केंद्रस्थानी भूमिका बजावली. जरी भाजपापेक्षा जागा कमी मिळाल्या असल्या तरी मुख्यमंत्रीपद जेडीयूचे प्रमुख नितीश कुमार यांच्याकडेच राहणार आहे. गटबंधनाची स्थिरता आणि मागील कार्यकाळात

निर्माण झालेल्या सामंजस्यपूर्ण कार्यपद्धतीचा विचार करून हा निर्णय घेतल्याची माहिती सूत्रांनी दिली आहे. एलजेपी (रामविलास) ला १९ जागा मिळाल्याने तीन मंत्रिपदे मिळण्याची शक्यता आहे. जितन राम मांडी यांच्या एचएमएम (एस) ला एक पद मिळू शकते आणि उषेंद्र कुशवाहा यांच्या आरएलएम लाही एक पद मिळू शकते. बैठकीत प्रत्येक सहा आमदारांमार्फत एक मंत्रिपदाचा फॉर्म्युला स्वीकारण्यासही सहमती झाली, ज्यामध्ये संतुलित सामायिक प्रतिनिधित्व राखले जाईल. सूत्रांच्या मते, नवीन सरकारचा शपथविधी १९ किंवा २० नोव्हेंबर रोजी होण्याची शक्यता आहे. मंत्रिमंडळ स्थापनेचे चित्र स्पष्ट होत असताना, राजकीय वतुळात खळखळ

आफ्रिकेकडून भारताचा पराभव

■ वृत्तसंस्था, कोलकाता, दि. १६ :
 कोलकाता कसोटीत भारताला दक्षिण आफ्रिकेविरुद्ध ३० धावांनी पराभव पत्करावा लागला. गेल्या १५ वर्षांत घरच्या मैदानावर दक्षिण आफ्रिकेविरुद्ध सामना गमावण्याची ही पहिलीच वेळ आहे. ग्रॅहम स्मिथच्या नेतृत्वाखाली २०१० मध्ये नागपूरमध्ये भारताचा शेवटचा पराभव झाला होता. रविवारी इंडन गार्डन्स स्टेडियमवर १२४ धावांच्या लक्ष्याचा पाठलाग करताना भारताला ९ बाद ९३ धावांचे पराभव पत्करावा लागला. कर्णधार शुभमन गिल मानेच्या दुखापतीमुळे आदल्या दिवशी निवृत्त झाला होता. वॉशिंग्टन सुंदरने सर्वाधिक ३१ धावा केल्या. सामनय हार्मरने सामन्यात एकूण ८ बळी घेतले. दक्षिण आफ्रिकेचा कर्णधार टेम्बा बावुमाने सामन्यातील एकमेव अर्धशतक झळकावले, दुसऱ्या डावात ५५ धावांचे नावाड राहिला. तत्पुर्वी, दक्षिण आफ्रिकेचा संघ दुसऱ्या डावात १५३ धावांवर सर्वबाद झाला. शुक्रवारी नाणेफेक जिंकून संधाने प्रथम फलंदाजी करण्याचा निर्णय घेतला आणि पहिल्या डावात १५९ धावा केल्या. भारताने पहिल्या डावात १८९ धावा केल्या होत्या. भारताला पहिला झटका

हार्मर ठरला गेम चेंजर

शून्य धावांवर बसला. यशस्वी जैस्वाल एकही धाव न घेता बाद झाला. मार्को यांसनेच्या चेडूवर काडल व्हेरने त्याला झेलबाद केले. दक्षिण आफ्रिकेविरुद्ध १२४ धावांच्या लक्ष्याचा पाठलाग करताना टीम इंडियाची सुरुवात खराब झाली. संधाने १ रनवर दुसरी विकेट गमावली. मार्को यांसनेने केएल राहुला बाद केले. १ धाव काढून राहुल पॅव्हेलियनमध्ये परतला.

फॉर्च्युनरची ट्रॅक्टर-ट्रॉलीवर धडक

■ वृत्तसंस्था, ग्वाल्हेर, दि. १६ :
 ग्वाल्हेरमध्ये, एका वेगाने येणाऱ्या फॉर्च्युनर कारची वाळूने भरलेल्या ट्रॅक्टर-ट्रॉलीशी टक्कर झाली. धडक इतकी भीषण होती की फॉर्च्युनरमधील पाचही जणांचा जागीच मृत्यू झाला. कार ट्रॉलीखाली चिरडली गेली, त्यामुळे एकही प्रवासी जिवंत राहिला नाही. रविवारी पहाटे ५:३० ते ६ च्या दरम्यान शहरापासून पूर्वेला असलेल्या ग्वाल्हेर-झाशी महामार्गावर हा अपघात झाला. सर्व मृत ग्वाल्हेरचे रहिवासी असल्याचे सांगण्यात येत आहे. ते उत्तर प्रदेशातील झाशीहून एका कार्यक्रमात सहभागी झाल्यानंतर फॉर्च्युनर कार क्रमांकाच्या MP०७ CG ९००६ ने ग्वाल्हेरला परतत होते. कार मालका कॉलेजजवळ येताच, वाळूने भरलेली ट्रॅक्टर-ट्रॉली वळणावर आली. वेग जास्त असल्याने चालकाचे गाडीवरील नियंत्रण सुटले आणि ती मागून ट्रॉलीला धडकली. मृतदेह कार आणि ट्रॉलीमध्ये अडकले होते. पोलिस आणि स्थानिक रहिवाशांनी

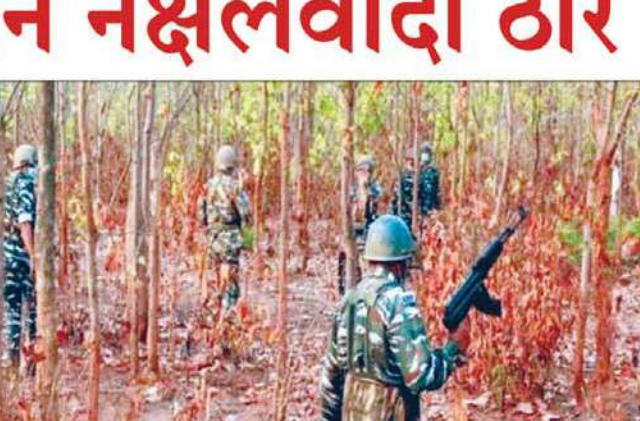
कटरच्या साहाय्याने कार कापून मृतदेह बाहेर काढले. अपघातातील मृत व्यक्तींची नावे आदित्य जादेन, राम पुरोहित, क्षितिज उर्फ प्रिन्स राजावत, कौशलेंद्र भदोरिया, अभिमन्यू सिंग आहे. स्थानिकांकडून मिळालेल्या माहितीनुसार, पोलिस आणि रुग्णवाहिका घटनास्थळी पोहोचल्या. प्रिन्स हा एका प्रॉपर्टी डीलरचा एकुलता एक मुलगा होता ही फॉर्च्युनर गाडी ग्वाल्हेर येथील प्रॉपर्टी डीलर उमेश राजावत यांची आहे. शनिवारी रात्री ९ वाजता ते शनिचरा धामहून परतले होते. त्यांचा एकुलता एक मुलगा प्रिन्स राजावत गाडी घेऊन गेला होता. राष्ट्रीय महामार्ग रुग्णवाहिकेचे प्राथमिक वैद्यकीय अधिकारी पंकज यादव यांनी सांगितले की, सकाळी साडेसहा वाजता त्यांना सिरोंछ पोलिस ठाण्याकडून मालवा कॉलेजजवळील अपघात झाल्याची माहिती मिळाली. ते आणि डावरा येथील त्यांची टीम सकाळी सात वाजता घटनास्थळी पोहोचली.

श्रीनगर पोलिस स्टेशनमध्ये झालेल्या स्फोट तेजस्वी प्रकाशामुळे

■ वृत्तसंस्था, श्रीनगर, दि. १६ :
 श्रीनगरमधील नौगाम पोलिस स्टेशनमध्ये १४ नोव्हेंबर रोजी झालेल्या सॅमप्लिंग दरम्यान झालेल्या स्फोटाला फॉरेंसिक टीमने अपघात असल्याचे म्हटले आहे आणि तो दहशतवादी हल्ला नसल्याचे स्पष्ट केले आहे. फॉरेंसिक टीमच्या प्राथमिक तपासात असे दिसून आले आहे की, एफएसएल आणि एनएसजी टीम हरीयाणाच्या फरिदाबाद येथून जप्त केलेल्या स्फोटक पदार्थ अमोनियम नायट्रेट आणि इतर रसायनांच्या शेवटच्या बॉम्बस्फोटात नमुने तपासत असताना, जास्त प्रकाशामुळे बाहेरील उष्णता वाढली आणि स्फोट झाला. दिल्ली बॉम्बस्फोट प्रकरणात फरिदाबादमधून जप्त केलेल्या सुमारे ३६० किलो अमोनियम नायट्रेट, पोर्टीशियम नायट्रेट, सल्फर आणि इतर रसायनांबाबत श्रीनगरच्या नौगाम पोलिस ठाण्यात चौकशी सुरू होती. त्यानंतर, १४ नोव्हेंबर रोजी रात्री ११:२० वाजता, पोलिस स्टेशनमध्ये स्फोट झाला, ज्यामध्ये नऊ जणांचा मृत्यू झाला आणि ३२ जण जखमी झाले. त्यांच्यावर ९२ आर्मी वेस आणि एम्केआयएमएस सौर रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. स्फोटाच्या सीसीटीवी फुटेजमध्ये जवळपासच्या घरांच्या छिडक्या हादरताना दिसत आहेत. पोलिसांनी दहशतवादी हल्ल्याचा अंदाज फेटाळून लावला.

सुकम्यात सुरक्षा दलाची मोठी कारवाई

तीन नक्षलवादी ठार

■ वृत्तसंस्था, सुकमा, दि. १६ :
 छत्तीसगडच्या सुकमा जिल्ह्यातून सध्याची मोठी बातमी येत आहे. रविवारी सकाळी सुरक्षा दल आणि नक्षलवाद्यांमध्ये चकमक झाली. चकमकीदरम्यान सुरक्षा दलांनी तीन नक्षलवाद्यांना ठार केले. चकमकीनंतर पोलिसांनी ही माहिती जाहीर केली. नक्षलवाद्यांकडून शस्त्रेही जप्त करण्यात आली आहेत. सध्या परिसरात तपास सुरू आहे. एसपी किरण चव्हाण यांनी सांगितले की, आज सकाळी डीआरजीचे पथक बेज्जी आणि चिंतामुफा पोलिस स्टेशन परिसरातील डोंगराळ भागात गस्त घालत होते तेव्हा नक्षलवाद्यांशी चकमक सुरू झाली. सुरक्षा दलांना या भागात माओवाद्यांच्या उपस्थितीची माहिती मिळाली होती, ज्याच्या आधारे नक्षलविरोधी ऑपरेशन सुरू करण्यात आले. एसपींनी सांगितले की, चकमकीत आतापर्यंत तीन नक्षलवादी मारले गेले आहेत आणि ऑपरेशन अजूनही सुरू आहे. काही दिवसांपूर्वीच, बिजापूर जिल्ह्यात सुरक्षा दलांनी

बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारक न्यासाच्या अध्यक्षपदी उद्धव ठाकरे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १६ :
 स्वर्गीय बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारक न्यासाच्या अध्यक्षपदी माजी मुख्यमंत्री शिवसेने पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांची नियुक्ती करण्यात आली. त्याचप्रमाणे आदित्य ठाकरे यांचीही न्यासाच्या सदस्यपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. २०१९ साली उद्धव ठाकरे यांनी राजीनामा दिल्यानंतर तब्बल सहा वर्षांनी त्यांची पुन्हा या पदावर नियुक्ती करण्यात आली आहे. ऐन महापालिका निवडणुकीच्या तोंडावर तसेच सोमवारी १७ नोव्हेंबर रोजी बाळासाहेब ठाकरे यांच्या स्मृतिदिनाआधी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडून ही नियुक्ती जाहीर करण्यात आली आहे. शिवाजीपार्क येथील महापौर बंगल्याची स्वर्गीय बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारकासाठी निवड करण्यात आल्यानंतर स्मारक

शालेय सहलीसाठी 'एसटीच्या' नवीन बसेस काँग्रेसचा स्वबळाचा नारा

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १६ :
'स्वस्त आणि सुरक्षित' प्रवासाचा आनंद घेण्यासाठी यंदा शाळा-महाविद्यालयांना शालेय सहलीसाठी एसटी महामंडळ नवीन बसेस उपलब्ध करून देणार आहेत, अशी माहिती परिवहन मंत्री तथा एसटी महामंडळाचे अध्यक्ष प्रताप सरनाईक यांनी दिली.

मंत्री सरनाईक म्हणाले की, दरवर्षी प्रमाणे दिवाळी सुट्टी संपली की, शाळेच्या विद्यार्थ्यांना विविध प्रेक्षणीय स्थळांना भेट देण्यासाठी सहलीचे वेध लागतात. शालेय सहली हा विद्यार्थी जीवनातील अतिशय संस्मरणीय असा अनुभव असतो. राज्य शासन एसटीच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना शालेय सहलीसाठी त्यांच्या एकूण भाड्यामध्ये ५०% टक्के सवलत देते.

प्रताप सरनाईक यांची माहिती

त्यामुळे अतिशय मापक दरामध्ये विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील विविध धार्मिक, ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांना भेट देणे शक्य होते. तो त्यांच्या शालेय अभ्यासक्रमातील एक उपक्रम असतो. अर्थात, यंदा एसटीकडे असलेल्या नवीन बसेस या

शालेय सहलीसाठी उपलब्ध करून दिल्या जाणार आहेत. राज्यभरात असल्या एसटीच्या २५१ आगारांमधून दररोज ८०० ते १००० बसेस विविध शाळा-महाविद्यालयांना सहलीसाठी उपलब्ध करून दिल्या जातील. अशी माहिती मंत्री

सरनाईक यांनी यावेळी केले. मागील वर्षी नोव्हेंबर ते फेब्रुवारी दरम्यान राज्यभरातील विविध शाळा-महाविद्यालयांना शालेय सहलीसाठी एसटी महामंडळाने तब्बल १९ हजार ६२४ बसेस उपलब्ध करून दिल्या होत्या. या माध्यमातून एसटीला तब्बल ९२ कोटी रुपयांचा (प्रतिपुती रक्कमसह) महसूल प्राप्त झाला होता. यंदा देखील प्रत्येक आगारातून त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील शाळा-महाविद्यालयांना दररोज एसटी बसेस उपलब्ध करून देण्यात बाबत आवाहन करण्यात येत आहे. आगारप्रमुख, स्थानकप्रमुख स्वतः शाळा-महाविद्यालयाच्या मुख्याध्यापक व प्राचार्यांना भेटून विविध धार्मिक ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांच्या सहलीचे आयोजन करण्यासाठी आवाहन करीत आहेत.

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १६ :
मुंबई महानगरपालिका निवडणूक महायुती म्हणून एकत्र लढण्याची तयारी सुरू असतानाच महाविकास आघाडीत काँग्रेसने स्वबळावर ही निवडणूक लढण्याची घोषणा शनिवारी अधिकृतपणे केली. शिवसेना-मनसेची होणारी संभाव्य युती लक्षात घेता हिंदुत्व आणि मराठीच्या मुद्द्यावर होणारी फरफट रोखण्यासाठी काँग्रेसने स्वबळाचा नारा दिला आहे. मुंबई काँग्रेसचे एक दिवसीय शिबिर मालाडमध्ये आयोजित करण्यात आले होते. त्यात मुंबईत स्वबळावर लढण्याचा निर्णय घेण्यात आल्याची घोषणा मुंबई काँग्रेसच्या अध्यक्षा खासदार वर्षा गायकवाड यांनी केली. या वेळी पक्षाचे राज्याचे प्रभारी रमेश चेन्नीथला, प्रदेश काँग्रेसचे अध्यक्ष हर्षवर्धन सपकाळ, सहप्रभारी यु. बी. चव्कटे, आमदार अस्लम शेख, मुंबई युवक काँग्रेसच्या अध्यक्षा झीनत शबरीन आदी उपस्थित होते. उद्धव ठाकरे आणि राज ठाकरे बंधू एकत्र येणार हे निश्चित झाल्याने मुंबई महानगरपालिका निवडणुकीत महायुतीने

मुंबई महापालिका निवडणूक

एकत्र लढण्याची भूमिका घेतली आहे. शिवसेना, मनसेमुळे मराठी मतांचे धुवीकरण होऊन आव्हान उभे राहू शकते याचा अंदाज भाजप नेत्यांना आला आहे. यामुळेच एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेनेला बरोबर घेण्याची भाजपची भूमिका आहे. महाविकास आघाडीने मनसेला बरोबर घेऊन निवडणूक लढविण्याची शिवसेना ठाकरे गटाची योजना होती. या दृष्टीने खासदार संजय राऊत यांनी दिल्लीतील काँग्रेस नेत्यांशी प्राथमिक चर्चा

केली होती. काँग्रेसमध्ये स्वबळावर लढण्याचा मतप्रवाह होता. दिल्लीतील केंद्रीय नेत्यांशी झालेल्या चर्चेनंतर आज मुंबईत स्वबळावर लढण्याची घोषणा झाली. स्वबळावर लढण्याचा निर्णय जाहीर केला तरीही काँग्रेस समविचारी पक्षांबरोबर आघाडी करणार आहे. यात राष्ट्रवादीच्या शरद पवार गटाशी संपर्क साधण्यात येणार आहे. रिपब्लिकन पक्षाचा गवई गट, डाव्या पक्षांबरोबर चर्चा करण्यात येणार आहे, असे पक्षाचे प्रवक्ते सचिन सावंत यांनी सांगितले.

वीज क्षेत्रातील संशोधन, तंत्रज्ञान आत्मसात करण्यासाठी नॉलेज शेअरिंग गरजेचे : संचालक सचिन तालेवार

महावितरण व रामदेवबाबा विद्यापीठात करार

■ महासागर प्रतिनिधी नागपूर, दि. १६ :
वीज क्षेत्राची व्यापी वाढत असल्याने नवीन संशोधन व तंत्रज्ञान आत्मसात करण्यासाठी तसेच अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांच्या महाविद्यालयीन शिक्षणाला व्यावहारिक ज्ञानाची जोड देण्यासाठी नॉलेज शेअरिंग ही काळजी गरज आहे असे प्रतिपादन महावितरणचे संचालक (संचालन/प्रकल्प) सचिन तालेवार यांनी केले. महावितरण आणि नागपूर येथील रामदेवबाबा विद्यापीठ यांच्यामध्ये वीजक्षेत्रातील नवीन तंत्रज्ञान व घडामोडी, ज्ञानाचे आदानप्रदान आदींसाठी सामंजस्य करार करण्यात आला. यावेळी मुख्य पाहुणे म्हणून संचालक सचिन तालेवार बोलत होते. या तीन वर्षांच्या सामंजस्य करारावर रामदेवबाबा विद्यापीठाकडून कुलगुरू डॉ. राजेश पांडे यांनी तर महावितरणकडून मुख्य

अभियंता दिलीप दोडके यांनी स्वाक्षरी केली. यावेळी मुख्य अभियंता डॉ. मनीष वाठ (मुंबई) यांच्यासह विद्यापीठाचे विविध विभागप्रमुख व वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. या सामंजस्य करारानुसार महावितरणच्या नागपूर प्रशिक्षण विभागाकडून रामदेवबाबा विद्यापीठाच्या विद्युत अभियांत्रिकीच्या विद्यार्थ्यांना बदलते वीजक्षेत्र, महावितरणमधील आधुनिक तंत्रज्ञान आदींसह वीजक्षेत्रातील माहिती व तंत्रज्ञान प्रत्यक्षात जाणून घेता येणार आहे. त्यांना महावितरणच्या प्रशिक्षण संस्थेत प्रत्यक्ष प्रशिक्षण देण्यात येईल व उद्योग-आधारित प्रकल्प करण्याची संधी मिळेल. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या रोजगार क्षमतेत वाढ होईल. तसेच रामदेवबाबा विद्यापीठातील नवीन संशोधन व आधुनिक तंत्रज्ञानाची माहिती महावितरणच्या अभियंता, अधिकारी व तांत्रिक

कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणार आहे. त्यामुळे कर्मचाऱ्यांचे तांत्रिक ज्ञान आणि समस्या सोडवण्याची क्षमता वाढेल. आधुनिक तंत्रज्ञानाची देवाणघेवाण झाल्याने वितरण प्रणाली अधिक स्मार्ट व कार्यक्षम होईल, ज्याचा फायदा थेट ग्राहकांना होईल. यासह महावितरणच्या कर्मचाऱ्यांची गुणवत्ता आणि कार्यक्षमतेत वाढ करण्यासाठी विद्यापीठाच्या मदतीने प्रशिक्षण विभागासाठी विशेष अभ्यासक्रम तयार केले जाणार आहे. या कराराचे एक महत्त्वाचे वैशिष्ट्य म्हणजे हा पूर्णपणे ज्ञान-आधारित असून, कोणत्याही पक्षावर कोणतेही आर्थिक बंधन असणार नाही. याशिवाय या करारामुळे शैक्षणिक उत्कृष्टता आणि सार्वजनिक क्षेत्रातील सेवा पुरवठा यांच्यात मजबूत समन्वय निर्माण होईल, महाराष्ट्राच्या ऊर्जा क्षेत्राला एक नवी दिशा मिळेल, अशी आशा यावेळी व्यक्त करण्यात आली.

अमित ठाकरेंचा आक्रमक पवित्रा शिवाजी महाराजांच्या स्मारकाचे अनावरण

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १६ :
महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे नेते अमित ठाकरे आज नवी मुंबईच्या लौक्यावर असताना, नेरुळ येथील छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकाचे अनावरण अनेक महिन्यांपासून झाले नसल्याचे आणि महाराजांची मूर्ती कापडाने झाकून ठेवल्याचे त्यांच्या निदर्शनास आले. हे पाहताच अमित ठाकरेंनी स्वतः पुतळ्याचे अनावरण केले. या घटनेमुळे काही काळ तणावाचे वातावरण निर्माण झाले होते आणि पोलिस व मनसे सैनिकांमध्ये झटापट झाल्याचे चित्रही दिसले. या कृतीबद्दल बोलताना अमित ठाकरे म्हणाले की, जर माज्यावर याबद्दल कारवाई झाली, तर ती माज्या आनुष्यातील पहिली केस असेल. पण वेळ आली तर महाराजांसाठी अशा अनेक केसेस अंगावर घेईन, असा आक्रमक पवित्रा त्यांनी घेतला. अमित ठाकरे म्हणाले, मी शाखा उद्घाटनाच्या कार्यक्रमासाठी या भागात आलो होतो. दरम्यान मला असे कळले की छत्रपती शिवाजी महाराजांचा पुतळा चार महिन्यांपूर्वीच तयार झालेला आहे. त्यावर आता धूळ साचात आहे. हा पुतळा लोकांच्या मागणीवरून लोकांसाठी झाला आहे. मात्र सरकारमधल्या कुटुंबातील नेत्याला अथवा मंत्राला महाराजांच्या पुतळ्याचे अनावरण करायला वेळ मिळत नसल्याचे दिसत आहे. पुतळ्यावर धूळ जमत असल्याचे मला बघवले नाही. म्हणूनच मी महाराजांच्या पुतळ्याचे अनावरण केले. पुढे बोलताना अमित ठाकरे म्हणाले, मला असे वाटते माज्यावर याबाबत कारवाई केली जाईल. माज्या राजकीय जीवनातील जी कुठली पहिली केस असेल ती महाराजांसाठी असेल.

हेरिटेज बांद्रा किल्ल्यावर मध्यरात्री दारू पार्टी ठाकरे गटाचा भाजपवर हल्लाबोल

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १६ :
बांद्रा किल्ल्यावर मध्यरात्री झालेल्या दारूपार्टीचा व्हिडिओ समोर आल्यानंतर मुंबईतील राजकीय वातावरण तापले आहे. महाराष्ट्राच्या इतिहासाची साक्ष देणार्या, संरक्षित हेरिटेज स्थळांपैकी एक असलेल्या वांद्रे किल्ल्यावर दारूसह पार्टी झाल्याचा आरोप शिवसेना ठाकरे गटाने केला असून, या प्रकरणावरून सरकार, बीएमसी आणि उत्पादन शुल्क विभागावर तीव्र टीका करण्यात येत आहे. ठाकरे गटाचे नेते अखिल चित्रे यांनी हा व्हिडिओ एक्सवर शेर करत राज्य सरकार, राज्य उत्पादन शुल्क विभाग आणि मुंबई महानगरपालिकेच्या कारभारावर सवाल उपस्थित केले आहेत. चित्रे यांनी या घटनेमागे भाजप आणि त्यांच्या मित्रपक्षांचे 'दोंगी हिंदुत्व' आणि 'लबाड संस्कृती' असल्याचा घणाघात केला आहे. अखिल चित्रे यांनी 'एक्स' समाज माध्यमावर पोस्ट करत ही घटना १६ नोव्हेंबरच्या मध्यरात्रीची असल्याचे सांगितले. स्थानिकांनीच

ही पार्टी चित्रित केल्याचा त्यांचा दावा आहे. चित्रे यांनी आपल्या पोस्टमध्ये प्रशासनाला थेट जाब विचारला आहे: "महाराष्ट्रातील किल्ल्यांवर हे काय सुरू आहे? पोर्तुगीजांनी बांधलेला आणि मराठा इतिहासाची साक्ष देणारा बांद्रा किल्ला या हेरिटेज स्थळी दारूची पार्टी करण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारचा उत्पादन शुल्क विभाग आणि BMC परवानगी देतातच कशी?" इतकेच नाही तर, या पार्टीच्या आयोजनात 'महाराष्ट्र पर्यटन' विभाग देखील सामील असल्याचा गंभीर आरोप त्यांनी केला आहे.

या घटनेवरून चित्रे यांनी भाजपच्या राजकीय धोरणांवर सडकून टीका केली. ते म्हणाले, "राजधानी मुंबईतील उपेक्षित किल्ल्यांपासून सुरुवात करायची आणि बोभाटा झाला नाही, तर ह्याच दारू पार्टीचे उद्‌घाटन महाराष्ट्रातील इतर किल्ल्यांवर करायचे. हेच भाजप आणि त्यांच्या नोकरपक्षांचे दोंगी हिंदुत्व आणि लबाड संस्कृती आहे."

सायबर चोरट्यांकडून ९७ लाखांची फसवणूक

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. १६ :
सायबर चोरट्यांकडून वेगवेगळी ऑफिशियल दाखवून नागरिकांची फसवणूक करण्याचे सत्र कायम आहे. शेअर बाजारात गुंतवणूक, घरातून ऑनलाईन कामाची संधी, तसेच कारवाईची भीती दाखवून चोरट्यांनी तक्राराद्वाराची ९७ लाख ७६ हजार रुपयांची फसवणूक केल्याचे उघडकीस आले आहे. शेअर बाजारात गुंतवणुकीच्या आभिप्राये कात्रज भागातील एका ज्येष्ठ नागरिकाची सायबर चोरट्यांनी २९ लाख ६९ हजार रुपयांची फसवणूक केल्याचे उघडकीस आले आहे. याबाबत ज्येष्ठ नागरिकाने भारती विद्यापीठ पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. त्यांनी दिलेल्या फिर्यादीनुसार, सायबर चोरट्यांकडून गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

स्थानिक निवडणुकीचा निर्णय स्थानिक स्तरावर : सुप्रिया सुळे

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. १६ :
सशक्त लोकशाहीमध्ये प्रत्येकाला बोलण्याचा अधिकार आहे. राधाकृष्ण विखे पाटील हे माज्यापेक्षा वयाने, पदाने मोठे आहेत पण एवढे असताना त्यांना शरद पवारांचे नाव घेत टीका करावी लागते म्हणजे आमचे नाणं मार्केटमध्ये चालते आहे. जर असे नसते तर विखे पाटील शरद पवारांवर बोललेच नसते, असे सुप्रिया सुळे यांनी म्हटले आहे. सुप्रिया सुळे म्हणाल्या की, स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या निवडणुकीत स्थानिक नेतृत्वाला युती आघाडीबद्दल जे योग्य वाटेल तो निर्णय घेतलेला आहे. पक्षाने

त्यासाठी सुट दिली आहे. त्या पद्धतीने सर्व काम सुरू आहे. मंगळवारी पक्षाचे किती उमेदवार निवडणुकीच्या रिंगणात आहेत हे

स्पष्ट होईल. सुप्रिया सुळे म्हणाल्या की, आशिष शेळारानी टीका केली ती त्यांची बोलावची स्टायल आहे. लोकशाहीमध्ये फार काही कुणचे मनावर घ्यायचे नसते. आम्ही राज्याची सेवा करण्यासाठी राजकारणात आलो आहे. लालूप्रसाद यादव यांच्या कुटुंबीयांशी आमचे चांगले संबंध आहेत. त्यांच्या कुटुंबात काय सुरू आहे हे आम्हाला माहिती नाही. बिहार निवडणुकीचे श्रेय हे नितीशकुमारांचे श्रेय आहे. आम्हाला आत्मपरीक्षण करण्याची गरज आहे. सुप्रिया सुळे म्हणाल्या की, स्थानिक स्वराज्य संस्थेची निवडणूक ही

कार्यकर्त्यांची निवडणूक असते त्यामुळे तिथे युती, आघाड्या बदलतात हे काही नवीन नाही. अनेक वेळा अशा गोष्टी होत असतात. अंजली दमानिया या अभ्यासपूर्वक आरोप करत असतात. त्यांना कोर्टात जाण्याचा अधिकार दिलेला आहे. ईडी ही स्वायत्त संस्था आहे. पण ईडीच्या मागे एक अहश्य शक्ती त्यांच्या मागे आहे. हा आरोप मी करत नाही कोर्टाने त्यांना फटकारले आहे. ईडीने अनेकांवर आरोप केले पण त्यात तथ्य नव्हते त्यावर कोर्टाने ताशेरे ओढले होते. संस्था चांगली असली तरी त्यामागील अहश्य शक्तीमुळे हे सर्व होत असेल असे मला वाटते.

मुंबईत मुलांच्या नेतृत्वाखालील स्वच्छता मोहीम

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १६ :
मुंबई क्लायमेट वीक २०२५ च्या महत्त्वपूर्ण उपक्रमाचा एक भाग म्हणून प्रोजेक्ट मुंबईच्या वतीने जल्लोष क्लीन कोस्ट्स यांनी १५ नोव्हेंबर २०२५ रोजी सकाळी ७.३० ते ९.०० वाजेपर्यंत प्रभादेवी आणि जुहू कोळीवाडा किनारपट्टीवर मुलांसाठी खास बीच क्लीन-अप मोहीम राबवली. सकाळी लवकरच शहराच्या किनाऱ्यावर पोहोचलेल्या शाळकरी मुलांच्या उत्साहामुळे संपूर्ण किनारपट्टीत नवा जोश निर्माण झाला. हातमोजे घासून, अमर्याद ऊर्जा आणि जबाबदारीची भावना बाळगून या छोट्या ग्रीन चॅम्पसनी स्वच्छतेचे काम हाती घेतले. शिक्षक, स्वयंसेवक आणि स्थानिक समुदायाच्या साथीत या मुलांनी एकत्रित प्रयत्नांनी शहरासाठी काय बदल घडवावा येऊ शकतो, याचे उत्तम उदाहरण घालून दिले.

केवळ ९० मिनिटांत मुलांनी ३५० हून अधिक पिशव्यांमध्ये प्लास्टिक कचरा गोळा करून त्याचे वर्गीकरण केले. मुंबईच्या सागरी पर्यावरणाच्या रक्षणासाठी त्यांची असलेली निष्ठा यावरून स्पष्ट होते. गोळी केलेला सर्व प्लास्टिक कचरा आता प्रोजेक्ट मुंबईच्या माध्यमातून पुनर्वापरासाठी पाठवण्यात येणार असून त्यापासून टी-शर्ट, बॅक, कंपास बॉक्स

आणि इतर उपयुक्त वस्तू तयार केल्या जातील. यामुळे कचऱ्याचे किमती वस्तूंमध्ये रूपांतर कसे होते, याचा थेट अनुभव मुलांना मिळणार आहे. यामुळे मुंबई क्लायमेट वीकचे उद्दिष्ट-विशेषतः मुलांमध्ये जागरूकता वाढवून अधिक स्वच्छ, दयाळू आणि हलक्या तयार मुंबई घडवण्यासाठी नागरिकांना सक्षम करणे-याला अधिक बळ मिळेल.

आदिवासी विकास महामंडळ निवडणुकीत झिरवाल, गावित गटाचा दणदणीत विजय

■ महासागर प्रतिनिधी, मालेगाव, दि. १६ :
महाराष्ट्र राज्य आदिवासी विकास महामंडळाच्या संचालक पदाच्या १७ जागांसाठी शुक्रवारी झालेल्या निवडणुकीची मतमोजणी रविवारी पार पडली. त्यात औषध प्रशासन मंत्री नरहरी झिरवाल व माजी आमदार जीवा पांडू गावित यांच्या नेतृत्वाखालील पॅनलने नाशिक गटातील दोन्ही जागांवर दणदणीत विजय मिळवला आहे. हा निकाल जाहीर होताच विजयी उमेदवारांच्या समर्थकांनी जल्लोष साजरा केला.

या-ना-त्या कारणाने आदिवासी विकास महामंडळ संचालकांची पंचवार्षिक निवडणूक लांबल्याने गेल्यावेळी पाच वर्षांसाठी निवडून दिलेल्या संचालकांनी तब्बल १७ वर्षे कारभार बघितला. एवढ्या अवधीनंतर झालेल्या या निवडणुकीत त्यामुळे मोठी चुरस निर्माण झाल्याचे बघावयास मिळाले. मातब्बर उमेदवार व नेत्यांची प्रतिष्ठा त्यामुळे पणस लागली होती. महामंडळाच्या नाशिक जिल्ह्यातील दोन जागांसाठी सहा उमेदवार रिंगणात होते व दोन पॅनलस एकमेकांच्या विरोधात उभे होते. औषध प्रशासन मंत्री नरहरी झिरवाल यांचे चिरंजीव गोकुळ झिरवाल व मार्क्सवादी कम्युनिस्ट पक्षाचे नेते व माजी आमदार जीवा पांडू गावित यांचे चिरंजीव हंरदजि गावित हे त्यात विजयी झाले आहेत. १६२ पैकी झिरवाल यांना १६३ संस्थांच्या प्रतिनिधींनी मतदानाचा हक्क बजावला होता. या निवडणुकीत विजयी झालेले अन्य उमेदवार व त्यांचा मतदार संघ पुढील प्रमाणे : सुनील भुसारा

व दिलीप पटेकर (पालघर व ठाणे), देवम पवार व तानाजी वळवी (नंदुरबार, धुळे व जळगाव), अशोक मंगम (यवतमाळ व नांदेड), भरतिसिंग दुधनाग व रमेश ताराम (नागपूर, भंडारा वार्धा व गोंदिया), मंगेश धाडसे (चंद्रपूर), गोपाल उईके, सेतु गोटा व यशवंत चोरीकर (गडचिरोली), शिवाल मडावी व मीनाक्षी वटी (महिला राखीव), पुणे रायगड व अहिल्यानगर मतदार संघातील वैभव पिचड तसेच अमरावती मतदार संघातील केवलराम काळे हे अविरोध निवडून आले आहेत. विभागीय सहनिबंधक सहकारी संस्था, संभाजी निकम यांनी निवडणूक निर्णय अधिकारी म्हणून काम बघितले.

बागेश्वर धामच्या नावाने २४ लाखाची फसवणूक

■ महासागर प्रतिनिधी उल्हासनगर, दि. १६ :
उल्हासनगर कॅंप ४ येथे राहणाऱ्या एका वृद्ध महिलांच्या एकटे पणाचा फायदा घेत सात महिला पुरुषांनी बागेश्वर धाम येथील बाबांच्या पुजेसाठी होम हवन करून दान धर्म केल्याने विनं दुर होतात असे भासवून त्या महिलांचे रोख १० लाख रुपयांसह ८ ठोळे सोने, १० ग्रॅमचे हिरें घेवून असे एकूण २४ लाख ६० हजार रुपयांची फसवणूक केल्या प्रकरणी विठ्ठलवाडी पोलिस ठाण्यात सात जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल झाला असून यामध्ये दोन महिलांचा समावेश आहे. उल्हासनगर कॅंप ४ येथील शिवनेरी हॉस्पिटल जवळ शकुंतला बुलचंद आहुजा ७० वी वृद्ध महिला एकटीच राहते, तेव्हा तिच्या एकटे पणाचा फायदा घेत यातील आरोपी करिष्मा व तिच्या सहकाऱ्यानी आपसात संगमनात करून त्या महिलेला घर घेण्यास भाग पाडून तिच्या कडून १० लाख रुपये घेतले. ते पैसे परत मिळवण्यासाठी आणि विनं दुर करण्यासाठी बागेश्वर धाम येथील बाबा यांच्या पुजेसाठी होम हवन करून दान धर्म केल्यावर विनं दुर होते. महिलांकडून कलशमध्ये ह सोने टाकण्यास भाग पाडले.

सोलापूरच्या राजकारणात मोठा खेळ सुरू?

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १६ :
सोलापूरच्या महानगरपालिका निवडणुकांची चाहूल लागताच शहरातील राजकीय वातावरण तापू लागले आहे. विविध पक्षातील हालचाली, समाजगटांचे बदलते समीकरण, आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या वाढत्या सक्रियतेमुळे आगामी निवडणुका अत्यंत चुरशीच्या ठरणार हे स्पष्ट होत आहे. या साऱ्या घडामोडीत विधानसभा उपाध्यक्ष तथा सोलापूर जिल्ह्याचे सह संपर्क मंत्री अण्णा बनसोडे यांनी एका निर्णायक बैठकीत अब की बार ७५ पार हा आक्रमक नारा देत पक्ष कार्यकर्त्यांत नवा उत्साह निर्माण केला आहे. सह संपर्क मंत्री म्हणून निवडूनंतर बनसोडे यांनी प्रथमच शहरातील राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या आजी-माजी नगरसेवक, पदाधिकारी आणि प्रमुख कार्यकर्त्यांसोबत स्वतंत्र आढावा बैठक घेऊन सोलापूरच्या राजकारणात मोठा खेळ सुरू झाल्याचे संकेत दिले. शहरातील संघटनात्मक स्थिती, प्रलंबित विकासकामे, पक्षविस्तार, आणि सामाजिक समीकरणांचा विस्तृत आढावा घेतांना निवडणुकीसाठी पक्की रणनीती आखण्यात आली.

अण्णा बनसोडेचा नवा फॉर्म्युला

शहरातील रखडलेल्या विकासकामांना गती देण्यासाठी महानगरपालिका आणि पोलीस प्रशासनाशी तातडीने बैठक घेण्याची मागणी झाली. करदात्यांना सुविधा देण्यात होत असलेल्या विलंबाबद्दल पदाधिकाऱ्यांनी नाराजी व्यक्त केली. लिंगायत, पद्मशाली, बौद्ध, मुस्लिम तसेच सर्व समाजांना सोबत घेऊन शहराचा सर्वांगीण विकास करणार असल्याची स्पष्ट ग्वाही बनसोडे यांनी दिली. पुणे-पिंपरी चिंचवडचे विकास मॉडेल सोलापूरमध्ये लागू करण्याची मागणीही त्यांनी मांडली. महात्मा बसवेश्वर स्मारक आणि वीरशैव लिंगायत भवनसाठी अतिरिक्त निधी

मिळवा, असेही पदाधिकाऱ्यांनी नमूद केले. शहरात वाईनिहाय बैठकांचे आयोजन, नियमित दौरे आणि नव्या कार्यकर्त्यांना प्राधान्य देऊन पक्ष अधिक बळकट करण्याची जबाबदारी बनसोडे यांनी स्वीकारली. सोलापूरच्या विकासासाठी ज्यांचा साथ असेल, त्यांच्यासोबतच निवडणूक लढवू, असे महत्त्वाचे विधान बैठकीत करण्यात आले. बसणा, काँग्रेस, अक्कट, भाजप यांसह विविध पक्षांतील नगरसेवकांचे राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये वाढते प्रवेश लक्ष वेधून घेत आहेत. आणखी काही जण संपर्कात असल्याची माहिती बैठकीत देण्यात आली. सह संपर्क मंत्रीपदी निवड झाल्याबद्दल पदाधिकाऱ्यांनी अण्णा बनसोडे यांचे अभिनंदन करून त्यांच्या नेतृत्वावर विश्वास व्यक्त केला.

डॉ.भाभा आण्विक संशोधन केंद्राकडील कृषी तंत्रज्ञान महाबीजकडे हस्तांतरित

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

महाबीजचे जैविक रोपांचा व्यवसाय दिवसेंदिवस वाढत असून, त्यामध्ये शेतकरी बांधवांच्या मागणीनुसार नविन उत्पादनांचा अंतर्भाव करून हा व्यवसाय वृध्दीगत करण्याच्या दृष्टीने डॉ. भाभा आण्विक संशोधन केंद्र, मुंबई (बीएआरसी) यांच्याकडून विविध पाच प्रकारचे तंत्रज्ञान १४ नोव्हेंबररोजी डॉ. भाभा आण्विक संशोधन केंद्र, मुंबई येथे आयोजित कार्यक्रमात महाबीजकडे हस्तांतरित करण्यात आले आहेत. यामध्ये म्युटेशन तंत्रज्ञानाचा यशस्वी वापर करून विकसित केलेली जैविक बुरशीनाशक

पाच प्रकारच्या तंत्रज्ञानाचा समावेश

ट्रायकोडर्मा व्हायरस, वेस्ट डिकांपोझर, कडुलिंब जैब कीटकनाशक, मातीतील सॅट्रिय कर्ब परिक्षण व ऊती संवर्धन केळी प्रोटोकॉल या पाच प्रकारचे कृषी तंत्रज्ञानाचा समावेश आहे. महाबीजच्या व्यवस्थापकीय संचालिका श्रीमती बुवनेश्वरी एस. तसेच डॉ. हसन, सहयोगी संचालक व डॉ. आनंद बल्लाळ, अध्यक्ष नाभिकीय कृषी व जैव प्रौद्योगिकी विभाग, डॉ. भाभा आण्विक संशोधन केंद्र, मुंबई यांचे प्रमुख उपस्थितीत डॉ. भाभा आण्विक संशोधन

केंद्र, मुंबई येथील तंत्रज्ञान हस्तांतरण प्रमुख डॉ. डॅनीयल बाबू व महाबीजमार्फत डॉ. प्रफुल्ल लहाने, महाव्यवस्थापक यांनी (गुनि संशोधन) यांनी सदर तंत्रज्ञान हस्तांतरण करारावर स्वाक्षरी केल्या. तंत्रज्ञान हस्तांतरण करताना महाबीजतर्फे महाव्यवस्थापक उत्पादन विवेक ठाकरे, महाव्यवस्थापक (विपणन) विजयराव देशमुख, बिजपरीक्षण अधिकारी, डॉ. आर पाटील, विभागीय व्यवस्थापक (गुनि), डॉ. प्रशांत घावडे उपस्थित होते.

पोलीस स्टेशन हिवरखेडच्या पथकाकडून गुन्हेगारास तडीपार करण्याची कारवाई

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

अकोला जिल्ह्यात मालमत्ता व शरीराविरुद्ध गंभीर गुन्हे दाखल असलेल्या एका जांबदे गारास महाराष्ट्र पोलीस अधिनियमाच्या कलम ५६ (१)

(अ) अंतर्गत जिल्ह्यातून हद्दपार करण्यात आले आहे. अकोला जिल्हा पोलीस अधीक्षक मा. श्री. अर्चित चांडक यांच्या मार्गदर्शनाखाली ही कारवाई करण्यात आली.हिवरखेड पोलीसांनी ग्राम सौदळा येथील जांबदेगार मनिष तेजराव वानखेडे याच्याविरुद्ध अनेक गंभीर प्रकारचे गुन्हे दाखल असून, त्याच्यावर वेळोवेळी प्रतिबंधक कारवाई करूनही त्याच्या वर्तनात कोणताही बदल दिसून आला नव्हता. त्यामुळे त्यास जिल्ह्यातून हद्दपार करण्यासाठी प्रस्ताव तयार करून मा. पोलीस अधीक्षक यांच्या मार्फत उपविभागीय दंडाधिकारी, अकोट यांच्याकडे सादर करण्यात आला. उपविभागीय दंडाधिकारी यांनी सदर प्रस्ताव मान्य करून दि. १३/११/२०२५ ते दि. ३१/०५/२०२६ या कालावधीत मनिष वानखेडे यास अकोला जिल्हा तसेच जिल्ह्याला लागून असलेल्या तालुक्यांच्या हद्दीबाहेर जाण्याचे आदेश दिले. आदेशानुसार त्या इसमाचा अकोला जिल्ह्यातून तडीपार करण्यात आला आहे.ही कारवाई मा. पोलीस अधीक्षक श्री. अर्चित चांडक, मा. अप्पर पोलीस अधीक्षक श्री. बि. चंद्रकांत रेड्डी, श्री. निखील पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली केले आहे.

पोलीसांची आगामी नगर पंचायत निवडणुक अनुषंगाने

अकोला पोलीसांची आकस्मिक नाकाबंदी मोहीम

खुल्या जागेत दारू पिणाऱ्या ९३ इसमांविरुद्ध कारवाई

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

अकोला जिल्ह्यात आगामी नगर पंचायत निवडणुक अनुषंगाने नागरिकांना सुरक्षित आणि शांततामय वातावरण मिळावे त्याकरीता मा. पोलीस अधिक्षक श्री अर्चित चांडक यांचे निदेशानुसार जिल्ह्यात आकस्मीक नाकाबंदी चे आयोजन करण्यात आले होते.सदर नाकाबंदी दरम्यान पोलीस विभागाच्या वतीने दिनांक १५.११.२०२५ चे ११.०० वा ते २४.०० पावेतो आकस्मीक नाकाबंदीचे आयोजन करून तसेच विशेष पथके तयार करून सार्वजनीक ठिकाणी दारू पिउन गोंधळ घालणे, शांतता भंग करणाऱ्या व कायद्याचे उल्लंघन करणाऱ्या ९३ इसमांवर मुंबई पोलीस अधिनियम अंतर्गत कार्यवाही करण्यात आली. तसेच संपूर्ण जिल्ह्यात नाकाबंदी राबवून, नाकाबंदी दरम्यान जिल्ह्यातील एकुण ४० नाकाबंदी पॉइंट वर १२४८ वाहने चेक करून मोटार वाहन कायद्यान्वये २४० कारवाई करून १,४२,५००/- रू चा दंड आकरण्यात आला आहे. दारू बंदी अधिनीयम अंतर्गत ०४ केसेस व कोटपा कायद्यान्वये ०२ केसेस करण्यात आल्या आहेत. नाकाबंदी दरम्यान उपविभागीय पोलीस अधिकारी यांनी नाकाबंदीच्या ठिकाणी भेटी दिल्या

तसेच सर्व ठाणे प्रभारी अधिकारी यांनी नाकाबंदी मध्ये सक्रीय सहभाग घेवून प्रभावी नाकाबंदी करण्यात आली आहे.निवडणुकीच्या पार्श्वभूमी वर जिल्ह्यात शांतता राहावी याकरिता बेकायदेशीर कृत्यांपासून नागरीकांनी दूर राहावे, आणि कोणतीही अनुचित घटना घडल्यास तत्काळ पोलीस नियंत्रण कक्षाशी संपर्क साधावा. अकोला पोलीसांकडून अशा प्रकारचे विविध प्रतिबंधक उपयोजना अधिक तीव्रतेने राबवून, कायदा मोडणाऱ्यांवर कोणतीही सहानुभूती दाखवली जाणार नाही. करिता सर्व नागरिकांनी कायद्याचे पालन करावे आणि शहराच्या शांततेत योगदान द्यावे व नागरिकांच्या सहकार्यानेच जिल्ह्यात शांतता व सुव्यवस्था राखली जाऊ शकते, असे आवाहन मा. पोलीस अधीक्षक, अकोला यांनी केले आहे.

थोडक्यात

बालकास केले आईच्या स्वाधीन

अकोला : कोर्टाबिक वादातून आपल्या आईपासून थोडक्यात आलेल्या लहान बालकास पुन्हा त्याच्या आईच्या स्वाधीन करण्याची मागणी केली होती. या संदर्भात इन्कलाब सेवा समिती सामाजिक न्याय केंद्राने केला. चांदखोर् परिसरातील महिलेच्या काही वादामुळे तिच्या लहान मुलास नेण्यास आले होते.सदर महिलेने इन्कलाब सेवा समितीच्या माध्यमातून जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांनातक्रार करून आपल्या पुत्रास आपल्या स्वाधीन करण्याची मागणी केली होती. या संदर्भात इन्कलाब सेवा समिती सामाजिक न्याय केंद्राचे अध्यक्ष मो. एजाज मो. ताहेर यांनी समेट घडवून हा वाद मिटवून त्या मातेच्याबालकास तिच्या स्वाधीन करण्यासाठी प्रयत्न केले. यात पोलीस कर्मचारी वीरेंद्र खेडें व समितीचे पदाधिकारी फिरोज पठान यांनी मेहनत घेतली. या संदर्भात शांततेत हा समेट झाला असल्याची माहिती जुने शहर पोलीस ठाण्याला देण्यात आली.एका कोर्टाबिक वादातून चिमुकल्याची होत असलेली वाताहत पाहून सामाजिक संस्थेने याप्रकरणात पुढाकार घेतला.

विवाहितेचा विनयभंग

युवराविरुद्ध गुन्हा दाखल

मूर्तिजापूर : स्थानिक सिटी पोलिस ठाण्यांतर्गत असलेल्या २६ वर्षीय युवतीच्या इन्चेविरुद्ध फोटो सोशल मीडियावर व्हायरल करण्याची धमकी देत विनयभंग करणाऱ्या युवकाविरुद्ध विवाहितेने दिलेल्या फिर्यादीनुसार सिटी पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.प्राप्त माहितीनुसार फिर्यादी हिने दिलेल्या फिर्यादीनुसार योगेश शिवाजीराव कदम हा युवक सदर विवाहितेची इच्छा नसताना वैयक्तिक संबंध स्थापित करण्याच्या वाईट उद्देशाने वारंवार विविध मोबाइल नंबरवरून कॉल करून विनयभंग करून, तुझे फोटो सोशल मीडियावर व्हायरल करेल, तसेच तुझ्या अंगावर अॅसिड टाकून जीवे मारेल, अशी धमकी देत मानसिक त्रास देत होता. तसेच फिर्यादी विवाहितेच्या पतीसुद्धा कॉलवर जीवे मारण्याची धमकी दिल्याच्या फिर्यादीवरून आरोपी योगेश शिवाजीराव कदम (२७) रा. मुळावा ता. उमरखेड हल्ली मुक्काम कर्वे नगर पुणे याच्या विरुद्ध कलम ७८, ३५१ (२), ३५१ (३) ३५२ बीएनएस नुसार सिटी पोलिस ठाण्यात गुन्हा नोंदवून पुढील तपास ठाणेदार अजित जाधव यांच्या मार्गदर्शनाखाली एएसआय गजानन थोटे करीत आहेत.

नेहरू जयंती साजरी

अकोला : शिवतेज प्रतिष्ठान अकोला यांचे वतीने पंडीत जवाहरलाल नेहरू यांचे जयंती निमित्त कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला त्यात योगगुरू मनोहर इंगळे यांनी नेहरूंच्या जिवनावर प्रकाश टाकला व त्यानंतर भारताचे नेहरू पंतप्रधान पंडीत जवाहरलाल नेहरू यांचे पुतळ्यास माल्यार्पण करून सर्व योग साधकांनी आदर्शजली वाहली.

निवडणूक निरीक्षक सुधीर खांदे यांनी केली मतदान केंद्रांची पाहणी

■तेल्हारा,दि १६ (प्रतिनिधी) :

नगर परिषद निवडणुकीच्या अनुषंगाने निरीक्षक अप्पर जिल्हाधिकारी बुलढाणा सुनील खांदे यांनी १४ नोव्हेंबर रोजी तेल्हारा येथे मतदान केंद्रांना भेटी देऊन, डॉ. केशव बळीराम हेडगेवार, भवनातील स्टूॅंग रूम तसेच तेल्हारा नगरपरिषद कार्यालयातील दुसऱ्या माळ्यावरील विशेष कामकाज कक्षाला भेट देऊन काम काजाची प्रत्यक्षपाहणी केली.

तेल्हारा नगर परिषद नगराध्यक्षपदासाठी थेट जनतेतून तर २० सदस्य पदाच्या जागांसाठी २ डिसेंबर रोजी मतदान तर ३ डिसेंबरला मतमोजणी होणार आहे.

१७ नोव्हेंबरपर्यंत उमेदवारी अर्ज स्वीकारले जाणार असून, १८ नोव्हेंबरला अर्जाची छानणी होणार आहे. २१ नोव्हेंबरपर्यंत अर्ज मागे घेण्याची मुदत तर २६ नोव्हेंबरला उमेदवारांची अंतिम यादी प्रकाशित केली जाणार आहे. तेल्हारा नगरपालिका कार्यक्षेत्रात आचारसंहितेचे कोटकोरणे पालन करून घेतले जात असून

निवडणूक निर्णय अधिकारी तथा तेल्हारा तहसीलदार समाधान सोनवणे आणि सहाय्यक निवडणूक निर्णय अधिकारी तेल्हारा नगरपरिषद मुख्याधिकारी सतीश गावंडे यांच्या मार्गदर्शनात पोलिस विभागाच्या सहाय्याने स्थिर निरीक्षण पथके तसेच भरारीपथकातील अधिकारी व कर्मचारी कर्तव्य बजावण्यास सज्ज असल्याचे वृत्त आहे.

स्थिर निगराणी पथकातील अधिकार्यांसह

आता वीज बिलावरचे नाव बदलता येणार!

बाळापूर : घर खेदी- विक्री, वारसा हक्क, घरभाडेपट्टा, विभाजन यासारख्या कारणांमुळे घर किंवा इतर मालमत्तेच्या दस्तऐवजामध्ये मालकाचे नाव बदल्यानंतर वीज बिलावरील ग्राहकांचे नावही बदलणे आवश्यक होते. यासाठी नागरिकांना महावितरणच्या कार्यालयात फेऱ्या मारण्या लागत असत. मात्र, आता ही प्रक्रिया अधिक सोपी करण्यासाठी महावितरणने ऑनलाइन अर्ज स्वयंचलित मंजुरीसह सुरू केला असून, तीन ते सात दिवसांत नावातील बदलाची प्रक्रिया पूर्ण होणार आहे. महावितरणच्या कामाकरिता नागरिकांना बराच त्रास सहन कराता लागतो. ग्राहकांकडून ज्या प्रमाणात पैसे आकारले जातात, त्या प्रमाणात सेवा मिळत नसल्याची ओरड असते. नाव बदलासह इतर डिजिटल सेवांचाही वापर ग्राहकांकडून वाढत आहे. मागील काही महिन्यांत वीज लोड वाढविण्यासाठी महावितरणला ऑनलाइन अर्ज प्राप्त झाले असून, त्यापैकी बहुतेकांना मंजुरी देण्यात आली आहे. महावितरणने कन्झुमर

नेम चेंज ही सुविधा ऑनलाइन उपलब्ध करून दिली आहे. ग्राहकांना आता कार्यालयात जाण्याची गरज नाही. आवश्यक कागदपत्रे अपलोड करून फी भरल्यानंतर नावातील बदलाची प्रक्रिया घरबसल्या पूर्ण करता येणार आहे. महावितरणच्या अधिकृत वेबसाईटला भेट द्यावी, न्यू कनेक्शन रॅज ऑफ नेम, पर्याय निवडावा, ग्राहक क्रमांक व मोबाइल नंबर टाकून लॉगिन करावे, आवश्यक कागदपत्रे अपलोड करावीत. निर्धारित शुल्क भरून अर्ज सबमिट करावा. अर्जाची प्रणालीद्वारे प्राथमिक छाननी केली जाईल. कागदपत्रे योग्य असल्यास मानवी हस्तक्षेप न करता अर्जाला स्वयंचलित मंजुरी मिळणार आहे.

श्यामबाबाच्या भजनांनी दुमदुमून गेले सालासार मंदिर

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

स्थानिक गंगानगर येथील सालासार बालाजी मंदिर शनिवारी श्यामबाबाच्या संगीतमय भजनांच्या सुरांनी दुमदुमून गेले. ओल्डसिटी परिवाराच्या वतीने आयोजित श्यामबाबा जन्मोत्सव भजन संध्यात भाविकांनी उत्साहाने सहभाग घेतला. कडक थंडीतही महिला, पुरुष आणि युवक-युवतींनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहून श्याम भजनांचा आनंद लुटला.या भजन संध्येत इंदूरचे प्रसिद्ध गायक शुभम राणा, नागपूरच्या भजन गायिका कृष्णप्रिया आणि स्थानिक गायक राम देशपांडे यांनी सहभाग घेतला. त्यांनी संगीतकारांच्या साथीत श्यामबाबांच्या अवतारकार्यावर

आधारित सुंदर भजने सादर करून परिसरात भक्तिमय वातावरण निर्माण केले.या उत्सवात भजनांच्या तालावर भाविकही थिरकेले.ओल्डसिटी परिवाराने पहिल्यांदाच सालासार बालाजी, राणी सती दौदी, माता शाकभरी आणि जिण माता यांच्या कूपेने हा भजन उत्सव आयोजित केला होता, ज्याला भाविकां कडून उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. कलाकारांच्या आगमनावेळी त्यांच्या स्वागतासाठी भव्य आतषबाजी करण्यात आली आणि शाल, श्रीफळ अर्पण करून सन्मानित करण्यात आले.उत्सवात खाटू नरेश श्यामबाबांचा दिव्य दरबार उभारण्या त आला होता. तसेच स्वयंभू बोरगाव नरेश ज्योति दर्शन,

राणी सती दौदी दरबार, सालासार बालाजी दरबार आणि श्याम दरबार यांची नयनरम्य झांकी साकारली होती. दर्शनासाठी भाविकांची मोठी गर्दी झाली होती. कार्यक्रमातील तोरणद्वार विशेष आकर्षणाचे केंद्र ठरले. भाविकां साठी दर्शन आणि पूजाची उत्तम व्यवस्था करण्यात आली होती, तर उपवास धारक भक्तांसाठी चहा-फराळाची सोय करण्यात आली होती. रात्रभर सुरू असलेल्या या भजन संध्येचा भव्य महाप्रसादाने समारोप झाला. शेकडो भाविकांनी या महाप्रसादाना लाभ घेतला. दुरादूरून भक्त या उत्सवात सहभागी झाले होते.सर्व भक्तांचे ओल्ड सिटी परिवाराच्या वतीने आभार मानण्यात आले.

‘पीएनजी ज्वेलर्स’तर्फे नव्या पिढीच्या वधूसाठी ‘प्रथा’ संग्रह सादर

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

भारतीय विवाहसोहळ्यांच्या हंगामाची सुरुवात होत असताना, भारतातील सर्वात विश्वासार्ह पारंपरिक दागिन्यांच्या ब्रँडपैकी एक असलेल्या 'पीएनजी ज्वेलर्स'ने आपला खास असा विवाह संग्रह 'प्रथा' सादर केला आहे. महाराष्ट्र, मध्य प्रदेश, उत्तर प्रदेश आणि गोवा येथे या संग्रहाचा ग्राहकांना अनेक सवलतीसह लाभ घेता येणार आहे. हा संग्रह नव्या युगातील वधूसाठी परंपरेचा आणि आधुनिकतेचा सुंदर संगम आहे.

या नव्या कलेक्शनमध्ये सोने आणि हिरे जडित सुंदर ब्रायडल सेट्स, हार, कानातले, बांगड्या आणि मांगरिका यांचा समावेश आहे. प्रत्येक दागिन्याच्या डिझाईनमध्ये पारंपरिक नक्षीकाम आणि आधुनिक डिझाईन्सचा सुंदर मिलाफ दिसून येतो, जो आजच्या आत्मविश्वास आणि संयोज वधूसाठी खास तयार करण्यात आला आहे.

या मोहिमेबद्दल बोलताना, पीएनजी ज्वेलर्सचे अध्यक्ष आणि व्यवस्थापकीय

संचालक डॉ. सौरभ गाडगीळ म्हणाले, 'प्रथा' वेडिंग कलेक्शन म्हणजे वारशाची आणि भावनेची शाश्वत नाळ आहे. या कलेक्शनमधील प्रत्येक डिझाईन वधूच्या नव्या प्रवासाची सखी बनावी, या उद्देशाने तयार केली आहे. या मोहिमेद्वारे आम्ही केवळ दागिने नव्हे, तर प्रत्येक विवाहामागील भावना, बांधिलकी आणि एकतेचा सुंदर उत्सव साजरा करतो.'

शिक्षकाचा सेवापूर्ती कार्य गौरव सोहळा होणे त्यांच्या कार्याची पावती : अॅड. जयवंतराव पाटील

■तेल्हारा,दि १६ (प्रतिनिधी) :

येथील श्री शिवाजी शिक्षण संस्था अमरावती द्वारा संचालित श्री शिवाजी हायस्कूल तेल्हारा येथे शाळेतील ज्येष्ठ शिक्षिका प्रेरणा सुहासराव कराळे (सावरकर) ह्या वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झाल्या आहेत. प्रत्येक शिक्षकाचा सेवापूर्ती कार्य गौरव सोहळा होणे ही त्यांच्या कार्याची पावती असते, असे विचार अॅड. जयवंतराव पाटील यांनी व्यक्त केले.प्रेरणा कराळे यांच्या सेवापूर्ती कार्य गौरव सोहळ्यात ते बोलत होते. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष अॅड. गजाननराव पुडकर उपाध्यक्ष श्री शिवाजी शिक्षण श्री शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती द्वारा श्री शिवाजी हायस्कूल, तेल्हारा जि. सेवापूर्ती का देव संस्था अमरावती हे होते. विशेष अतिथी म्हणून अॅड. जयंतराव पाटील (पुसंदेकर)

उपाध्यक्ष, केशवराव मेतकर उपाध्यक्ष, हेमंतराव काळमेघ कार्यकारिणी सदस्य, प्रा.केशवराव गावंडे कार्यकारिणी सदस्य, प्रा.सुभाषराव बनसोड कार्यकारिणी सदस्य, सुनिता तळोकार गटशिक्षणाधिकारी, वसंतराव खोटे माजी आमदार, कमलाबाई सावरकर माजी प्रभाकरराव मुख्याध्यापिका, अतिथी म्हणून सर्व आजिव सदस्य डॉ. बबनराव चौधरी नागपूर, प्रा. अण्णासाहेब ढोले, दादासाहेब पाटील, बाळासाहेब पाटील मार्क, पुरुषोत्तम पाटील, रमेश कोकाटे, मुन्ना मिर साहेब, आरिफ अली मिरसाहेब, अॅड. विश्वासराव नेरकर, साहेबराव सोनमाळे, सुरेश पाटील आढे, मधुसूदन खोटे, माधवराव खोटे, नारायण देवतळे, सुधीर देशमुख शाळा समिती सदस्य तर प्रमुख उपस्थिती होती.

महासागर

●सोमवार,दि.१७ नोव्हेंबर २०२५

अकोला

पान
६

संपूर्ण ब्रह्मांडाच्या शक्तीचे केंद्र म्हणजे माता भुवनेश्वरी होय : पु मकरंद बुवा

देवी भागवत कथेत मातृशक्तिची गर्दी

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

संपूर्ण चराचर सृष्टी व ब्रह्मांडाचे तारणहार ब्रह्मा, विष्णू, महेश यांना सुद्धा ज्या शक्तीचे आकलन करता आले नाही, ज्या शक्तीच्या आकलनासाठी त्यांनी अनादी व अनंत ब्रह्मांडाच्या सर्व कानाकोपऱ्यात संचार केला, अशा ब्रह्मांडाच्या नायिकेची व्याप्ती सर्व चराचरात असून ही शक्तीची नायिका अर्थात साक्षात भुवनेश्वरी देवी असून ती सकल ब्रम्हांडाच्या ऊर्जा व शक्तीचे केंद्र असल्याचे प्रतिपादन देवी भागवत कथाकार पु मकरंद बुवा सुमंत रामदासी यांनी केला.देवी भागवत कथा आयोजन समितीच्या वतीने योगाभ्यानंद श्री माधवनाथ महाराज यांच्या कृपेने व स्व डॉ टी व्ही कुलकर्णी यांच्या स्मृतीत स्थानिक मुंगीलाल बाजोरिया विद्यालय

प्रांगणात सुरू असलेल्या देवी भागवत कथेत पु मकरंद बुवा यांनी कथेचे तृतीय पुष्प गुंफले. ते म्हणाले, ब्रह्मदेव, विष्णू व महादेव हे सर्व चराचर व देवांचे अधिपती आहेत. पण आपल्यावर कोण नियंत्रण ठेवते हा प्रश्न या त्रिकूर्ताना झाला. वास्तविक या अफाट विश्वाच्या व अनंत कोटी ग्रहताऱ्यांच्या विश्वात आपण कोठे आहोत, याच्या खात्रीसाठी या त्रिदेवांनी सृष्टीच्या त्रिलोक्यात संचार केला. ग्रहम

लेच्या पलीकडे गेल्यावर तिथे पुकळ विष्णू त्यांना दिसले. पुढे अनेक शिव व ब्रह्मदेव ही त्यांना दिसलेत. त्यांनी अंतराळाच्या अनेक आकाशगंगेत संचार केला. अंतिम टप्प्यात पोहोचल्यावर तेथे एक दिव्य ज्योत त्रिदेवांना दिसली. त्यानंतर पुढे गेल्यावर त्यांची स्त्री रूपे होऊन त्यांना रत्नजडीत सिंहासनावर आपल्या गळ्यात अनंत तारकांचा हार घातलेली माता दिसली. या त्रिदेवांनी

त्या मातेचे दर्शन घेतले. अनंत कोटी जगदंबा त्यांना या माध्यमातून दिसून येऊन ब्रह्मा,विष्णू,महेश हे लहान बालके होऊन आदिमाया जगदंबा ही त्यांची आई झाली असल्याचे आपल्या प्रवचनात मकरंद बुवा यांनी वेदव्यास यांनी राजा जनमेजय यांना देवी भागवत कथा सांगताना ही बाब सांगितली असल्याचे आपल्या प्रवचनात सांगितले. या सत्रात पू मकरंद बुवा यांनी आकाशगंगेची खोल व्याप्ती विशद केली.

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

अकोला शहरात सध्या डेंगू व चिकनगुनियाच्या साथीचा मोठा प्रादुर्भाव झाला असून, आरोग्य यंत्रणेवर प्रचंड ताण आला आहे. शहरातील जवळपास सर्वच दवाखाने रुग्णांनी गच्च भरले असून, १०० टक्के खाटा व्यापलेल्या आहेत. खासगी तसेच सरकारी दवाखाने रुग्णांनी फुल्ल असून, नागरिकांना उपचारासाठी जागा मिळणेही कठीण झाले आहे.

गेल्या काही दिवसांपासून डासांच्या प्रचंड वाढलेल्या उऱ्यातामुळे आजारांचे प्रमाण झपाट्याने वाढले आहे. पावसाळ्यामुळे साचलेल्या पाण्याचा योग्य निचरा न झाल्याने डासांच्या प्रजननाला खतपाणी मिळाले आहे. परिणामी शहरातील जवळपास प्रत्येक प्रभागात डेंगू व चिकनगुनियाचे रुग्ण आढळून येत आहेत. या परिस्थितीतही अकोलामहानगरपालिका यंत्रणा ठोस पावले उचलताना दिसत नाही. शहरातील अनेक भागांत गटारे साफ न झाल्यामुळे व पाणी साचल्यामुळे डासांची पैदास वाढली आहे. नागरिकांना जंतुनाशक फवारणी व नियमित स्वच्छता मोहीम न झाल्याची तीव्र खंत आहे. या गंभीर पार्श्वभूमीवर वंचित

बहुजन आघाडीचे शहर संघटक निलेश देव यांनी संताप व्यक्त केला. निलेश देव यांची मागणी सर्व प्रभागात विशेष स्वच्छता मोहीम राबविण्यात यावी. जंतुनाशक व डास प्रतिबंधक फवारणी मोठ्या प्रम णात केली जावी. विशेष आरोग्य ड्राईव्ह राबवून ताप असलेल्या नागरिकांची तपासणी करून त्वरित औषधोपचार करण्यात यावेत.सध्या जवळपास प्रत्येक कुटुंबात एखादा तरी सदस्य तापाने त्रस्त असल्याचे चित्र आहे. खासगी रुग्णालयांत मोठ्या प्रमाणावर गर्दी असून खर्च परवडणारा नाही. गरीब व मध्यमवर्गीय कुटुंबांवर उपचाराचा प्रचंड आर्थिक भार पडत आहे. काही प्रकरणांत गंभीर रुग्णांना नागपूर, अमरावतीकडे हलवावे लागत आहे.

बुद्धिबळात कु. देवांशी गावंडे हिने वाढविली आपल्या जिल्ह्यासह विदर्भाची शान

■सातारा येथे क्रीडा व युवा सेवा संचालनालय महाराष्ट्र राज्य पुणे

■अकोला,दि १६ (प्रतिनिधी) :

जिल्हा क्रीडा परिषद व जिल्हा क्रीडा अधिकारी कार्यालय सातारा व चेस असोसिएशन सातारा यांच्या संयुक्त विद्यमाने सातारा येथे नुकत्याच दि.१२.११.२०२५ ते १४.११.२०२५ दरम्यान पार पडलेल्या राज्यस्तरीय शालेय बुद्धिबळ १९ वर्ष वयोगटात संपूर्ण राज्यातून आठ क्रीडा विभागातून निवडून आलेल्या प्रत्येक विभागातून पाच मुले व मुली अश्या चाळीस सध्यास स्पर्धकांनी सहभाग नोंदविला होता. यामध्ये अकोला जिल्ह्याच्या कु. देवांशी गावंडे हिची संपूर्ण विदर्भातून अंडर १९ गर्ल्स या गटात चमकदार कामगिरीचे बळावर तिची राष्ट्रीय स्तरावर निवड झालेली आहे ही बाब अकोला जिल्ह्यासाठी अभिमानाची आहे.

स्पर्धेदरम्यान एकूण सहा फेऱ्या घेण्यात आल्या पहिल्या फेरीपासूनच देवांशी तिने दमदार सुरुवात करीत आपल्यापेक्षा जास्त मार्गांकित स्पर्धकांना पराजित करीत शेवटच्या सहाव्या फेरीत प्रथम क्रमांकाच्या टेबलवर खेळून आपल्या एकाग्रता समयसूचकता ,निर्णयक्षमता आणि प्रबळ आत्म विश्वास च्या बळावर शेवटचा सामना अनिर्णित

राखून तिने राष्ट्रीय संघात आपले स्थान पक्के केले ती एल आर टी कॉलेज ची वर्ग बारावीची विद्यार्थिनी असून तिला कॉलेजमधून प्राचार्य सर तसेच डॉक्टर कवित्ता बोके मॅडम आणि विशेष करून प्राध्यापक अजय पाडलीवाल क्रीडा प्रशिक्षक यांचे विशेष पाठबळ मिळाले आणि प्रोत्साहन मिळाले ती आपल्या यशाचे श्रेय आपले सुरुवातीपासूनचे बुद्धिबळ प्रशिक्षक आणि पाठीशी उभे राहणारे शुभचिंतक सर्व हितचिंतकांना समर्पित करीत आहे

अन्न धान्याची थेट विक्री करणाऱ्यांवर करडी नजर

अकोला: महाराष्ट्र शासनाने राज्यातील अन्न धान्याची थेट विक्री करणाऱ्या कंपन्या आणि विक्रेत्यांवर प्रभावी देखरेख व पर्यवेक्षण करण्यासाठी नवी समिती गठित केली असून याबाबतचा शासन निर्णय जारी केला आहे. ग्राहकांची सुरक्षा यासाठी या समितीची स्थापना करण्यात आली आहे. अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाचे उपसचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापना करण्यात आली असून अन्य राज्यातील थेट विक्रीचा अभ्यास ही समिती करणार आहे. सद्यस्थितीत राज्यात थेट विक्री संदर्भातील कोणत्याही मार्गदर्शक सुचना अथवा अधिसूचना अस्तित्वात नसल्याने या क्षेत्रात स्पष्ट नियमावली तयार करण्याची आवश्यकता होती.

परळी अकोला पॅसेंजरसह विविध गाड्यांमध्ये आकस्मिक तिकीट तपासणी

अकोला : दक्षिण-मध्य रेल्वे विभागाच्या वतीने मंगळवारी परळी अकोला-पॅसेंजरसह विविध धावत्या रेल्वे गाड्यांमध्ये तिकीट तपासणी मोहिम राबविण्यात आली. रेल्वे गाड्यांमध्ये तिकीट तपासणी करून तिकीट नसलेल्या प्रवाशांवर दंडात्मक कारवाई करण्यात आली. या मोहिमेमुळे प्रवाशांमध्ये नैतिक भीती निर्माण झाली. संगणापूर हॉल्टरवर अचानक बस रेड आणि अ‍ॅम्बुश तिकीट तपासणी करून विनातिकीट प्रवाशांवर कारवाई करण्यात आली. तपासणी पथक बसने संगणापूर हॉल्टर पोहोचले आणि तपासणी केली. ऑपरेटिंग ब्रँचच्या समनव्याने, परभणी, गंगाखेड आणि मानवथ रोड सारख्या लगतच्या स्थानकांवर गाड्यांना अतिरिक्त थांबे, नियंत्रित थांबे देऊन अचानक तपासणी करण्यात आली. मोहिमेदरम्यान खालील गाड्यांची तपासणी करण्यात आली: राज्य राणी एक्सप्रेस, बंगळूरू एक्सप्रेस, हैदराबाद-पूणा एक्सप्रेस, गुंटूर एक्सप्रेस, रायचूर एक्सप्रेस, परळी-अकोला पॅसेंजर, मनमाड-नांदेड पॅसेंजर, संपर्क क्रांती एक्सप्रेस, नगरसोल – काचीगुडा, पुणे एक्सप्रेस आणि हडपसर विशेष ट्रेन मध्ये तिकीट तपासणी करण्यात आल दरम्यान तिकीट ऑन ट्रांन्सफरच्या ४ प्रकरणांमधून ९ हजार १०० रूपाये वसूल करण्यात आले. सार्वजनिक भाषण प्रणालीद्वारे जागरूकता घोषणा देखील करण्यात आल्या. या तपासणीमुळे अचानक तिकीटविरहित प्रवासाला आळा घालण्यात आणि प्रवाशांमध्ये शिस्त वाढविण्यात महत्त्वपूर्ण योगदान मिळाले आहे. या मोहिमेमुळे तिकीट नसलेले प्रवासी, आरक्षित डब्यातून प्रवास करणारे सीझन तिकीटधारक आणि अनधिकृत फेरीवाले, विशेषतः परभणी-पूणा, परभणी-नांदेड, परभणी- परतूर आणि पूर्णा-अकोला विभागांमध्ये नैतिक भीती निर्माण झाली आहे.

महामार्गावर क्यूआर

कोड होर्डिंग्ज लावणार

अकोला: केंद्र सरकारने राष्ट्रीय स्तरावरील अधिसूचना जारी केली आहे. महामार्गांवर क्यूआर कोड असलेले विशेष होर्डिंग्ज बसवण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. लवकरच सर्व प्रमुख महामार्गांवर हे डिजिटल होर्डिंग्ज बसवण्यात येतील. हे क्यूआर कोड स्कॅन केल्याने प्रवाशांना महामार्गाचा नंबर, किलोमीटर अंतर, गस्त पथक, टोल व्यवस्थापक आणि निवासी अभियंता यांची संपर्क माहिती त्वरित उपलब्ध होईल.

याव्यतिरिक्त, आपत्कालीन परिस्थितीत १०३३ या अत्यावश्यक हेल्पलाइन क्रमांकाची माहिती तात्काळ दिसून येईल. जिल्ह्यातून अनेक राष्ट्रीय आणि राज्य महामार्ग जातात, त्यामुळे या उपक्रमाचा स्थानिक नागरिकांनाही फायदा होईल. या तंत्रज्ञानामुळे एक नवीन तंत्रज्ञान विकसित झाले आहे.. प्रवाशांना कोड सहज दिसावेत यासाठी, ते टोल प्लाझा, विश्रांती थांबे, ट्रक ले-बाय क्षेत्रे तसेच महामार्गांच्या सुरुवातीच्या आणि शेवटच्या ठिकाणी स्थापित केले जातील. या डिजिटल उपक्रमामुळे प्रवाशांना त्यांच्या प्रवासादरम्यान तात्काळ मदत आणि आवश्यक माहिती मिळेल. तसेच संबंधित कंत्राटदार आणि अधिकाऱ्यांबद्दल माहिती देखील मिळेल.

अकोट बाजार समितीत शेतकरी मदत कक्ष सुरु

अकोट : कपास किसान एँड फॅर ३१ा डिसेंबर पूर्वी शेतकऱ्यांनी नोंद करणे आवश्यक आहे. नोंद करताना तांत्रिक अडचणी आल्यास अकोट कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या वतीने शेतकऱ्यांच्या अडचणी सोडविण्यासाठी आज शनिवार दि. १५ पासून शेतकरी मदत कक्ष सुरू केले आहे. अकोट कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे सभापती प्रशांत पाचडे यांनी ही माहिती दिली आहे. ३१ डिसेंबर पूर्वी शेतकऱ्यांनी मोबाईल प्ले स्टोअर वरून सदर एँस वर नोंद करणे आवश्यक आहे. अकोट येथील केंद्रावर सोमवार दि. १७ पासून सीसीआय तर्फे कापूस खरेदीला सुरुवात होणार आहे. त्यामुळे ज्या शेतकऱ्यांना कपास किसान एँस वर नोंद करताना तांत्रिक अडचणी येत असतील अशांनी बाजार समितीच्या शेतकरी मदत कक्षाला भेट देण्याचे आवाहन सभापती प्रशांत पाचडे यांनी केले आहे. सदर मदत कक्ष शासकीय सुडी वगळता दररोज सकाळी ११ ते ५ या वेळात सुरू असणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

थोडक्यात

आरडीजी महाविद्यालयात

प्रेरणादायी व्याख्यान

अकोला : आरडीजी महिला महाविद्यालयाच्या माजी विद्यार्थिनी समितीद्वारे एक दिवसीय प्रेरणादायी व्याख्यान कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाला प्रमुख वक्त्या म्हणून प्रा. अश्विनी आळशी उपस्थित होत्या. भारतीय सेवा सदनचे अध्यक्ष दिलीपराज गोयनका उपाध्यक्ष रवी गोयनका, भरत गोयनका, सचिव आलोक गोयनका आणि प्राचार्य डॉ. चारुशीला रूमाले डॉ. अंबादास पांडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली आयोजित कार्यक्रमाला प्राचार्य डॉ. चारुशीला उजाळा दिला. समितीचे समन्वयक प्रा. अजय शिंगाडे, डॉ. शालिनी बंग, डॉ. रुपा गुप्ता , डॉ. विनोद खेरे, डॉ. हर्षदा वाघोणे, प्रा. ज्योती चांदक यांची उपस्थिती होती.वक्त्या प्रा. अश्विनी आळशी यांनी आरडीजी महाविद्यालयातील जुन्या आठवणींना उजाळा दिला. शिक्षणाच्या काळामध्ये मान खाली करून शिक्षण घेतल्यानेच मान ताठ होते. स्वतःवर, स्वतःच्या व्यक्तिमत्त्वावर प्रेम करावे , आपली प्रगती करावी, शिक्षणाने प्रगती साध्य होत असल्याचे सांगितले. संचालन डॉ. रुपा गुप्ता, आभार प्रदर्शन डॉ. शालिनी बंग यांनी केले.

आदिवासींना ब्लॅकेट्स व साड्यांचे वितरण

अकोला : आसोफिकल ऑर्डर ऑफ सर्विस चित्रक गुपच्या वतीने मेळघाटातील आदिवासी बंधूंना ब्लॅकेट्स व साड्या वाटपाचा उपक्रम नुकताच संपन्न झाला. स्थानिक व्यावसायिक शिवप्रकाश सावल, ओमप्रकाश सावल, यश सावल आणि देवेश मुंदडा परिवारा तर्फे चित्रक गुपला ५१ बुलन ब्लॅकेट्स या उपक्रम साठी प्राप्त झाले तसेच थी आसोफिकल सोसायटीचे सदस्य दिनेश चंदन यांनी २१ नवीन साड्या भेट दिल्या. सोसायटीचे सदस्य विनोद देव, रवींद्र बुलनकर, दिनेश चंदन, राजू उखळकर व थिवासाॅफिकल ऑर्डर ऑफ सर्विस चे महाराष्ट्राचे प्रमुख डॉ श्रीकांत उखळकर यांनी मेळघाटातील घटांग गावाजवळील लवादा या छोट्या आदिवासी वस्तीमध्ये जाऊन तेथील ५० कुटुंबांना ब्लॅकेट्स व नवीन साड्यांचे वाटप केले. यापूर्वी गत महिन्यात ऑर्डर ऑफ सर्विस महाराष्ट्र तर्फे मारठवाड्यातील वसमत तालुक्यातील कुरुंदा या खेड्यात २०० कुटुंबांना दिवाळीचा शिधावाटप करण्यात आले होते.

शिवर येथे श्रीमद संगीत भागवत सप्ताह

अकोला : जिल्ह्यातील शिवर येथील जागृत श्री दुर्गादेवी मुर्तीच्या प्राणप्रतिष्ठेचा चौतीसावा तसेच श्री विठ्ठल रत्निमणी मुर्तीच्या प्राणप्रतिष्ठे विसाव्या वर्षांपन दिन उत्सव निमित्त श्री दुर्गादेवी संस्थान शिवर यांच्या विद्यमाने ६ ते १३ डिसेंबर २०२५ या कालावधीत श्री दुर्गादेवी संस्थान शरद नगर शिवर येथे अमरावती येथील प्रख्यात भागवताचार्य हभप केलासचंद्र महाजन चांदरकर यांच्या मधुर वाणीतून श्रीमदब संगीत भागवत कथा प्रचवन सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले आहे.
यानिमित्त ६ डिसेंबरला मौसपुर येथील हभप केशव महाराज मोरे, ७ डिसेंबरला यवतमाळ येथील हभप रमेश महाराज दुधे, ८ डिसेंबरला आळंदी देवाची येथील हभप अमोल महाराज दुधे, ९ डिसेंबरला पारस येथील हभप अरुण महाराज लांडे, १० डिसेंबरला खरप खु येथील हभप गजानन महाजन गोंडचवर, ११ डिसेंबरला सखारामपूर येथील हभप निलेश महाराज झामरे, १२ डिसेंबरला उळव येथील हभप गोपाळ महाराज उळकर या नामवंत हरीकीर्तनकार महाराजांची हरीकीर्तने रात्री ८.३० ते १०.३० या वेळेत पार पडणार आहेत.
किर्तन सकाळी १० ते १२ या वेळेत होणार आहे.
याप्रसंगी १३ डिसेंबरला माऊली हरिपाठ मंडळ शिवर यांच्या नेतृत्वाखाली श्रीमदब भागवत ग्रंथाची नगरप्रदक्षिणा सकाळी ६ ते १० या वेळेत काढण्यात येणार आहे.

RNINO-46973/1986	Mahasagar Akola	Printed, published and owned by Shrikrishna Tansukhdas Chandak. Printed atArundodaya Press, Cotton Market, Nagpur-440018 and published atDainik MahasagarOffice, Kamala Square, Durga Chowk, Akola. Group Editor-in-Chief and Managing Director - Shrikrishna Tansukhdas Chandak, Group Editor - Sandeep Ramrao Kale, Managing Editor- Pankaj Shrikrishna Chandak. Local EditorPrushottam Madhukarrao Dhole Phone 9881489479 (Responsible for editorial as per PRB act).
आर.एन.आय. नोंदणी क्रमांक ४६९७३/१९८८	महासागर अकोला	मालक, मुद्रक, प्रकाशक : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरूणोदय प्रेस, कॉटन मार्केट, नागपूर, ४४००१८, येथे छापून, दैनिक महासागर कार्यालय, ेमला स्केअर, अकोला, येथे प्रकाशित केले. मुख्य संपादक व मॅनेजिंग डायरेक्टर : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक, समूह संपादक : संदीप रामराव काळे, प्रबंध संपादक : पंकज श्रीकृष्ण चांडक स्थानिक संपादक : पुरुषोत्तम मधुकरराव ढोले, फोन : ९८८१४८९४७९९

(पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी स्थानिक संपादकांची राहिल.)

बिहारची निवडणूक पार पडली आणि एकदाचा तो विषय संपला. विरोधी पक्षांची झालेली दाणादाण पाहून विविध प्रकारच्या चर्चांना उधान आले. नीतीश कुमार यांच्या पक्षाने मारलेली छलांग हा कुतूहलाचा विषय ठरला. बिहार एक असं राज्य, ज्याने गेल्या काही दिवसांपासून राजकीय पक्षांची धडधड वाढवली होती. बिहार विधानसभा निवडणुकीत यंदा मतदारांनी रेकॉर्डब्रेक मतदान केलं. गेल्या निवडणुकांच्या तुलनेत मतदानाची टक्केवारी नऊ टक्के सतत होती. त्यानंतर एनडीएच्या बाजूने निकाल लागला. बिहारमध्ये पुन्हा एकदा नीतीश कुमार यांचं राज्य असेल. एनडीएला जरी या निवडणुकीत बहुमत मिळालं असलं तरी निवडणूक कोण जिंकेल याची पर्वा न करता नीतीश कुमार नेहमीच त्यांचा मुख्यमंत्री होण्याचा मार्ग मोकळा करतात. म्हणूनच बिहारमध्ये नीतीश कुमार यांनी सर्वाधिक काळ राज्य केलं आहे. बिहारच्या इतिहासात सर्वात जास्त काळ मुख्यमंत्री असूनही नीतीश कुमार यांनी विधानसभा निवडणूक का लढवली नाही, हा प्रश्न अनेकांना पडला आहे. बिहारमध्ये अत्यंत स्वच्छ प्रतिमा असलेले नीतीश कुमार राजकारणात पारंगत आहेत. बिहारच्या विकासासाठी त्यांनी केलेल्या कामाचं जनतेनं कौतुक केलं आहे. याच विकासकामांमुळे त्यांना 'विकास पुरुष' ही पदवी मिळाली आहे. बिहारमधील महिलांसाठी त्यांनी अनेक पाऊलं उचलली आहेत. नीतीश कुमार यांचा सर्वात मोठा मास्टरस्ट्रोक हा महिलांसाठी आरक्षण होता. आज बिहार हे देशातील पहिलं राज्य आहे, ज्याने स्थानिक स्वराज्य संस्था आणि पंचायतींमध्ये महिलांना ५० टक्के आरक्षण दिलं आहे. २००५ पूर्वी बिहारमधील पंचायती राज संस्थांमध्ये महिलांसाठी आरक्षण नव्हतं. त्यानंतर राज्यातील सरकारी नोकऱ्यांमध्येही महिलांसाठी ३५ टक्के आरक्षण कोटा लागू केला. बिहारच्या निवडणुकीत एनडीएला २०२ जागांवर विजय मिळाला, तर विरोधकांच्या महाआघाडीला अवघ्या ३४ जागांवर समाधान मानावे लागले. भाजपला ८९ जागा, जेडीयूला ८५ जागा, एलजेपीला १९ जागा तर महाआघाडीतील राजजला २५ तर काँग्रेसला अवघ्या पाच जागा मिळाल्या. बिहारच्या राजकारणात जातीय समीकरणांना सर्वाधिक महत्त्व राहिलेलं आहे. 'शोशल इंजिनिअरिंग' बिहारच्या निवडणुकीत परवलीचा शब्द बनून जातो. या निवडणुकीत नीतीशकुमार आणि भाजप जातीय समीकरणं आपल्या बाजूनं ठेवण्यात यशस्वी ठरल्याचं दिसत आहे. गेल्या अनेक निवडणुकांपासून इतर मागासवर्गीय मतदार प्रामुख्याने नीतीशकुमारांच्या पाठीशी राहिला आहे. खरं तर, त्यांचा पाठिंबा हे नीतीशकुमारांच्या निवडणुकीतील यशाचं एक महत्वाचं कारण मानलं जातं. म्हणूनच या निवडणुकीत राष्ट्रीय जनता दल आणि काँग्रेस यांच्या महाआघाडीनं 'त्या' मतदारांना आपल्या बाजूने खेचण्याचा जोरदार प्रयत्न केला. पण त्यांना यश आले नाहीच. महिलांच्या खात्यात दहा हजार रुपये जमा होताच, तो संपूर्ण मतदार वर्ग एनडीएच्या बाजूने झुकला. महाराष्ट्रात अवघे दीड हजार रुपये लाडक्या बहिणींच्या खात्यावर जमा केले होते, तोच प्रयोग बिहारमध्ये यशस्वी केला. तत्पूर्वी मध्य प्रदेश मध्ये तोच पट्टनं लागू केला होता. यापूर्वी असे काही केल्यावर पंतप्रधान नरेंद्र मोदी त्याला 'रेवडी' वाटप म्हणायचे. परंतु शेवटी याच 'रेवडी' चा त्यांना आधार घ्यावा लागला व मोठा विजय त्यामुळेच प्राप्त झाला!

बिहारचा 'रेवडी' जनादेश

बिहारचे राजकारण जातीपाती भोवती कायम फिरत राहते. 'एमवाय' हा पट्टनं प्रत्येक वेळी चॅलंज येतो. इतर मागासवर्गीय जाती एनडीएसोबतच राहण्यामागं त्यांचा यादव समाजाच्या वर्चस्वाला असलेला विरोध हे महत्वाचं कारण मानलं जातं. जर आपण आरजेडीला सत्ता दिली, तर यादव समाजाचे वर्चस्व प्रस्थापित होईल अशी भीती त्यांच्यामध्ये असल्याचं मानलं जातं. आणखी एक महत्वाची बाब म्हणजे आरजेडीने जरी इतर मागासवर्गीयांना सोबत आणण्यासाठी प्रयत्न केले असले, तरी त्याचे प्रतिबिंब तिकीट वाटपात दिसले नाही. तिकीट वाटपात आरजेडीकडून यादव उमेदवारच मोठ्या प्रमाणात देण्यात आले. यामुळे या निवडणुकीत आरजेडीची भिस्त प्रामुख्याने 'मुस्लीम-यादव' (एमवाय) समीकरणापुरतीच मर्यादीत राहिलेली दिसते. त्यातीलही काही मतदान एनडीए किंवा एमआयएमकडे गेलेले दिसले. या निकालांमुळे एनडीएने जातीचे मायक्रो मॅनेजमेंट केल्याचे दिसून आले. महिला मतदारांची भूमिका या निवडणुकीतही महत्वाची ठरली. तो मतदार हा नीतीशकुमारांचा पाठीराखा मानला जातो. या निवडणुकीत महाराष्ट्रातील लाडकी बहीण योजनेच्या धर्तीवर महिलांना लघुउद्योग किंवा व्यवसायासाठी दहा हजार रुपये देण्याची योजना नीतीशकुमारांनी आणली आणि ती गेमचेंबर ठरली. त्याचा एनडीएला या निवडणुकीत फायदा झाला. महिला मतदारांची एक स्वतंत्र कॉन्स्टिट्यूट्स निर्माण करण्यात नीतीशकुमार यशस्वी ठरले. नीतीशकुमारांनी बिहार राज्यात केलेली दारूबंदी, मुर्लीसाठी सायकली देण्याची योजना, महिलांसाठी विविध योजना यांचा प्रभाव महिला मतदारांवर पडला. कायदा सुव्यवस्थेची परिस्थिती सुधारण्यासाठी त्यांनी चांगला प्रयत्न केला. एनडीएनं जवळपास ३१ हजार कोटी रुपये वेगवेगळ्या योजनांच्या

माध्यमातून वाटले. महिलांना देण्यात आलेल्या पैशांचा एक हप्ता, तर निवडणुकीच्या काळातच दिला. त्याखेरिज, त्यांनी आणलेल्या वेगवेगळ्या योजना पाहता, अँटी-इन्कम्बन्सीची लाट तशी दिसतच नव्हती. कुणीही फार असंतोष व्यक्त करताना दिसत नव्हतं. जो काही असंतोष होता, तो थोपवण्यात त्यांना यश आले. एकीकडे एनडीए अधिक मजबूत दिसत असताना आरजेडी, काँग्रेस, डावे, यांच्या महाआघाडीतील घुसफूस, बेबनाव अगदी उघडपणे दिसत होता. जागावाटपावरून आरजेडी आणि काँग्रेसमधील मतभेद अगदी

प्रामुख्याने भिस्त आरजेडीवर होती आणि इतर पक्षांची राज्यव्यापी लक्षणीय ताकद नसल्यानं ही आघाडी एनडीएसमोर कमकुवत ठरल्याचं दिसलं. प्रचारात जर पाहिले तर तेजस्वी यादव यांनी झंझावाती प्रचार केला, पण तुलेनं काँग्रेसकडून राहुल गांधी यांचा प्रचार झंझावाती दिसला नाही. 'व्होट अधिकार यात्रे'तून राहुल गांधींनी चैतन्य निर्माण केले होते. पण त्यानंतर त्यांचा प्रचार जोरकसपणे दिसला नाही. महाआघाडीच्या तुलेनं एनडीएनं खूप आधीपासूनच तयारी सुरू केलेली होती. त्यामुळे, त्यांची सरशी झाली. राजद आणि काँग्रेसची युती नंतर झाली. दुसरी गोष्ट म्हणजे त्यांच्यासोबत डाव्या प्रचार जोरकसपणे दिसला नाही. बारा जागांवर मैत्रिपूर्ण लढतीमुळे एक वेगळा संकेत गेला. दुसरी गोष्ट म्हणजे मित्रपक्षांनी ज्याप्रकारे कामगिरी बजावायला पाहिजे होती, तिचा स्पष्ट

अभाव दिसून आला. शिवाय 'जंगलराज' हा शब्द मतदारांपर्यंत पोहोचविण्यात एनडीएला यश आले. त्याचा फटका महाआघाडीला बसला. गेल्या तीन चार महिन्यांपासून मत चोरी हा विषयावर रान उठवून तसेच बिहारच्या स्थानिक प्रश्नाबाबत महा गटबंधन म्हणून राहुल गांधी असतील, तेजस्वी यादव असतील यांनी प्रचार यंत्रणा राबवली. त्यात त्यांना अपयश आले. त्याबाबत त्यांनी विचार मंथन जरूर केले पाहिजे. काही चुका असतील, तर त्या सुधारल्या पाहिजेत. मात्र एक गोष्ट आवर्जून चर्चिली जात आहे, महाराष्ट्रात लाडक्या बहिणींचा विषय असेल, मध्य प्रदेशमध्ये असेल किंवा आत बिहारमध्ये महिलांच्यासाठीचे आर्थिक धोरण असेल व जातीय ध्रुवीकरण असेल किंवा निवडणुकीच्या अनुषंगाने शोशल इंजिनिअरिंग असेल याबाबत विचार करण्यासारखी परिस्थिती आहे. महाराष्ट्रामध्ये लाडक्या बहिणींच्या निधीमुळे विकास कामावर काय परिणाम झाला आहे, हे आपण महाराष्ट्रातील नागरिक बघत आहोतच. सत्ताधाारी पक्ष असेल किंवा विरोधी पक्ष असेल, कोणताही पक्ष प्रलोभन देण्यासाठी मागे राहत नाही. मग दिल्लीमध्ये मोफत वीज असेल, कर्नाटकात काँग्रेसने दिलेली आश्वासन असतील, महाराष्ट्रातील विषय आहे, मध्य प्रदेश आहे, आता बिहार आहे, सत्ता हस्तगत करण्यासाठी सरकारचा निधी वापरून सत्ता हस्तगत करणे हे आता समीकरण शंबर टक्के रूढ झाले आहे. अशाच पद्धतीने नागरिकांना, मतदारांना अपेक्षित असेल तर काय बोलणार? कधीकाळी राजकीय पक्षांना सुबुद्धी सुचेल, मग त्यात सर्वच राजकीय पक्ष आले, त्यावेळी काय तो यात बदल होईल, असे गूहीत धरायचे. नाहीतर अशाच पद्धतीने 'रेवडी'चे राजकारण महाराष्ट्रात व देशभरात राहणार आहे.

स्वतःची निवडणूक व नीतीश कुमार

नीतीश कुमार यांनी १९८५ मध्ये शेवटची विधानसभा निवडणूक लढवली होती. पण याचा अर्थ असा नाही की त्यांनी कधीही निवडणूक लढवली नाही. त्यांनी १९७७, १९८० आणि १९८५ मध्ये सलग तीन विधानसभा निवडणुकांमध्ये भाग घेतला होता. परंतु नशिबाने त्यांना फक्त १९८५ च्या निवडणुकीत साथ दिली. १९७७ आणि १९८० च्या निवडणुकीत त्यांचा पराभव झाला होता. त्यानंतर त्यांनी स्थानिक राजकारणापासून स्वतःला दूर केले आणि राष्ट्रीय पातळीवरील राजकारणावर लक्ष केंद्रित केलं. नीतीश कुमार यांनी फक्त एकच विधानसभा निवडणूक जिंकली असली तरी त्यांनी लोकसभा निवडणुकीत अपवादात्मक कामगिरी केली. १९८९, १९९१, १९९६, १९९८ आणि २००४ मध्ये त्यांनी सलग सहा लोकसभा निवडणुका जिंकल्या. २००४ च्या लोकसभा निवडणुकीत त्यांनी बाढ आणि नालंदा या दोन मतदारसंघातून निवडणूक लढवली होती. परंतु फक्त नालंदा मतदारसंघातून त्यांना विजय मिळाला. ही त्यांची शेवटची वैयक्तिक निवडणूक होती. त्यानंतर त्यांनी कधीही निवडणूक लढवली नाही. पण बिहारचे नेतृत्व मात्र सदैव त्यांच्याच ताब्यात राहिले.

नीतीशबाबू व पाठिंबा

नीतीश कुमार यांनी नोव्हेंबर २००५ मध्ये दुसऱ्यांदा मुख्यमंत्रीपदाची शपथ घेतली होती. नऊ महिन्यांचा काळ सोडला तर ते आजपर्यंत बिहारवर राज्य करत आहेत. २०१४ च्या लोकसभा निवडणुकीत भाजपने मोठा विजय मिळवला आणि पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी केंद्रातील सत्ता हाती घेतली. परंतु राजकीय मतभेदांमुळे नीतीश कुमार यांनी मुख्यमंत्रीपदाचा राजीनामा दिला होता. त्यानंतर जितन राम मांझी यांनी मुख्यमंत्रीपदाची शपथ घेतली. मांझी आणि भाजपमधील जवळीक पाहून नीतीश कुमार यांनी २०२५ च्या विधानसभा निवडणुकीपूर्वी कमबॅक केला आणि मुख्यमंत्रीपद स्वीकारलं. त्यानंतर त्यांनी आरजेडीसोबत युती केली आणि मजबूत जनादेश मिळवला. परंतु २०१७ मध्ये ते एनडीएमध्ये परतले. बिहारमध्ये जनादेश कोणालाही मिळाला तरी नीतीश कुमार यांनी कधीच मुख्यमंत्रीपद सोडलं नाही. त्यांना वाटलं तेव्हा ते महाआघाडीत सामील झाले आणि जेव्हा कटुता निर्माण झाली तेव्हा त्यांनी एनडीएमध्ये कमबॅक केलं. त्यामुळे विरोधकांनी त्यांची 'पलटू' या नावाने अनेकदा खिल्ली उडविली.

दारूबंदीचा निर्णय महिलांना आवडला

नीतीश कुमार यांनी दारूबंदीचा निर्णय घेतला. त्यांनी केवळ दारूबंदी केली नाही तर महिलांच्या संरक्षणासाठी कठोर कायदेही केले. महिलांनी त्यांच्या या निर्णयाचं स्वागत खुल्या मनाने केलं. यासोबतच मुर्लीसाठी पोशाख आणि सायकल योजना लागू केल्यानंतर बिहारमध्ये मुर्लीसाठी शिक्षणाचे नवे दरवाजे उघडले. एका अनुभवी राजकारण्याप्रमाणे मुख्यमंत्री नीतीश कुमार यांनी विधानसभेचा निवडणुकीपूर्वी राजकीय डावपेच आखला होता. सामाजिक सुरक्षा पेन्शन योजनेची रक्कम वाढवणं, १२५ युनिटपर्यंत मोफत वीज देणं आणि मोठ्या संख्येने तरणांना नोकऱ्या आणि रोजगार देण्याचं आश्वासन देणं यासह अनेक महत्त्वाचे निर्णय घेतले. तसंच महिलांच्या खात्यात रक्कम हस्तांतरित करणं हा सर्वात मोठा मास्टरस्ट्रोक असल्याचं म्हटलं जात आहे. संख्येनेच गेल्या निवडणुकीप्रमाणे यावेळीही महिलांनी मोठ्या संख्येने एनडीएच्या पारड्यात मतदान टाकले. त्याचाच परिणाम म्हणून महिलांचे मतदान एनडीएच्या पारड्यात पडले व नीतीशबाबूंनी एक मोठा विजय संपादन करून इतिहास घडविला.

मराठी माणसाचा स्वाभिमान जागृत करणारे बाळासाहेब!

आज १७ नोव्हेंबर, आजच्याच दिवशी म्हणजे १७ नोव्हेंबर २०१२ रोजी शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे मराठी माणसांना पोरने करून कायमचे निघून गेले. आज त्यांची १३ वी पुण्यतिथी. बाळासाहेबांचा जन्म २३ जानेवारी १९२६ रोजी झाला. बाळासाहेबांना समाजकार्याचे बाळकडू आल्या वडिलांकडून म्हणजे प्रबोधनकारांकडून लहानपणातच मिळाले. प्रबोधनकारांच्या प्रबोधनाचा, पुरोगामी विचारांचा व आक्रमक वृत्तीचा वारसा बाळासाहेबांमध्येही कळत नकळतपणे उतरला. सर्वप्रथम एक कलाकार, एक व्यंगचित्रकार म्हणून त्यांनी सामाजिक प्रश्नांवर भाष्य करण्यास सुरुवात केली. १९५० साली ते फ्री प्रेस जर्नलमध्ये व्यंगचित्रकार म्हणून रुजू झाले. फ्री प्रेस जर्नलमध्ये व्यंगचित्रकार म्हणून काम करत असतानाच बाळासाहेब विविध संस्थांसाठी, कंपन्यांसाठी व नियतकालिकांसाठी व्यंगचित्रकार तसेच जाहिरात डिझाईनचे कामही करत. याच काळात त्यांची आर. के. लक्ष्मण या विख्यात व्यंगचित्रकाराशी ओळख झाली. लवकरच या ओळखीचे रूपांतर मैत्रीत झाले. ही मैत्री शेवट पर्यंत टिकून राहिली. आर. के. लक्ष्मण आणि बाळासाहेब ठाकरे या दोघांनी व्यंगचित्रकलेला वेगळ्या उंचीवर नेऊन ठेवले. आज व्यंगचित्रकार म्हटले की याच दोघांची नावे समोर येतात. फ्री प्रेस जर्नलमध्ये काही काळ काम केल्यानंतर बाळासाहेबांनी स्वतःचे सामाहिक काढण्याचे ठरवले. बाळासाहेब स्वतः व्यंगचित्रकार होते त्यामुळे हे सामाहिक व्यंगचित्रात्मक होते हे वेगळे सांगायला नको. ऑगस्ट १९६७ साली बाळासाहेबांनी 'मार्मिक' हे सामाजिक सुरू केले. या सामाहिकाला मार्मिक हे नाव प्रबोधनकारांनी सुचवले. ऑगस्ट १९६७ मध्ये महाराष्ट्र राज्याचे तत्कालीन मुख्यमंत्री स्वर्गीय यशवंतराव चव्हाण यांच्या हस्ते मार्मिकच्या पहिल्या अंकाचे प्रकाशन झाले. महाराष्ट्राच्या उद्गारासाठी आणि मराठी माणसाचा स्वाभिमान जागृत करण्यासाठी सुरू करण्यात आलेले मार्मिक आजही तितक्याच जोमाने सुरू आहे. बाळासाहेबांनी ज्या उद्देशाने हे सामाहिक सुरू केले होते तो उद्देश सफल झाला असेच म्हणावे लागेल. मराठी माणसाच्या मुंबईत मराठी माणसांची गळचेपी होऊ लागली. मराठीवर अन्याय होऊ लागला हा अन्याय केवळ व्यंगचित्रांच्या फटकाऱ्याने दूर होणार नाही त्यासाठी आणखी संघटित प्रयत्न करायला हवेत असा विचार बाळासाहेबांच्या मनात आला. बाळासाहेबांनी मराठी

माणसांना एक करून मोठे संघटन उभारले. या संघटनेला कोणते नाव द्यायचे असे बाळासाहेबांनी प्रबोधनकारांना विचारले. प्रबोधनकारांनी क्षणावाही विवेचन न करता नाव घेतले 'शिवसेना' यानंतर बाळासाहेबांनी १९ जून १९६६ रोजी शिवसेनेची अधिकृत स्थापना केली. ८० टक्के समाजकारण व २० टक्के राजकारण हे ब्रीद घेऊन स्थापन झालेल्या शिवसेनेत तरुणांचा भरणा सुरू झाला. गाव तिथे शाळा असा प्रवास करत अल्पावधीतच शिवसेना महाराष्ट्रभर पसरली. गावागावात, खेड्यापाड्यात शिवसेनेच्या शाखा स्थापन झाल्या. शिवसेनेचा पहिला मेळावा ३० ऑक्टोबर १९६६ रोजी शिवतीर्थ मैदानावर संपन्न झाला. या मेळाव्यापासून शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे आणि शिवतीर्थावरील (शिवाजीपार्क) मराठी माणसांची प्रचंड गर्दी असे समिकरणच तयार झाले. शिवतीर्थावर बाळासाहेबांचे भाषण ऐकण्यासाठी राज्यभरातून लोक येत. त्यांच्या वक्तृत्वाने उपस्थित जनसमुदाय भारावून जात. वक्तृत्वाबरोबरच भेदक लेखणी हे देखील बाळासाहेबांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे महत्त्वाचे वैशिष्ट्य. बाळासाहेबांनी सामना सुरू केल्यावर या लेखणीची ताकद देशाला समजली. सामना मधील बाळासाहेबांच्या अग्रलेखांची वाट पूर्ण महाराष्ट्र पाहत असे. १९९५ साली बाळासाहेब ठाकरे यांनी महाराष्ट्रभर झंझावाती प्रचार केला. संपूर्ण महाराष्ट्रात त्यांनी प्रचारसभा घेतल्या. त्यांच्या सभेला लाखोंची गर्दी होऊ लागली. आपल्या आक्रमक भाषणांनी सत्ताधारी पक्षाला त्यांनी सळो की पळो करून सोडले. बाळासाहेबांमुळेच शिवसेना भाजप युतीचे सरकार महाराष्ट्रात स्थापन झाले. मनोहर जोशी मुख्यमंत्री बनले. या सरकारने एक रुपयात झुणका भाकर, वृद्धाश्रमांची साखळी, वृद्धांना सवलती, झोपडपट्टी वारीयांना घरे, मुंबई - पुणे हायवे, मुंबईतील उड्डाणपूल, बॉम्बे चे मुंबई नामांतर असे अनेक लोकहितांचे निर्णय घेतले. या सर्व योजना प्रकल्पांची मूळ संकल्पना बाळासाहेबांचीच होती. आज मुंबई महाराष्ट्रात आणि मराठी माणसात मुंबईत दिमाखात राहू शकतो. बाळासाहेब नसते तर मुंबई परंपरांतीयांच्या घशात आणि मराठी माणूस मुंबईच्या बाहेर गेला असता. बाळासाहेबांनीच मराठी माणसाला स्वाभिमानाने जाणवला शिकवले. बाळासाहेबांमुळेच मराठी माणूस आज ताढ मानेने जगत आहे. मराठी माणसासाठी त्यांनी हे केले ते इतर कोणत्याही नेत्याला करता आले नाही म्हणूनच मराठी माणूस कायम त्यांचा कर्णी राहील. आज त्यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त महाराष्ट्रातील तमाम मराठी माणूस त्यांना अभिवादन करत आहे. मराठी माणसांच्या मनात स्वाभिमान जागृत करणाऱ्या बाळासाहेबांना विनम्र अभिवादन!

श्याम बसप्पा ठाणेदार

दौंड, जिल्हा पुणे
१९२२५४२२५५

सिंगल युज प्लास्टिकचा मोठा धोका

जाळूही नष्ट होत नाही. तो मायक्रो कणांच्या माध्यमातून आस्तित्वात राहतो. सिंगल युज प्लास्टिक जाळण्याचा प्रयत्न केला तर वायू प्रदूषण होते. हा कचरा जमिनीखाली दमला तर पाण्याच्या स्रोतांना अडथळा निर्माण करतो. हे सिंगल युज प्लास्टिक नदी, विहीर, तलावात टाकले तर जलस्रोत खराब होतात. नदीतून वाहून सिंगल युज प्लास्टिक समुद्रात जाऊन साठते. सिंगल युज प्लास्टिकमुळे जलचारांना मोठा धोका निर्माण झाला आहे. सिंगल युज प्लास्टिकचे कण जलचारांच्या पोटात जात असल्याने त्यांचे आस्तीत्वाच धोक्यात आले आहे. सिंगल युज प्लास्टिक नष्ट होत नाही. पाण्यात, जमिनीत पायक होऊ कण वर्षानुवर्षे राहतात. सिंगल युज प्लास्टिकमुळे जलप्रदूषणही

होते. सिंगल युज प्लास्टिक कचरा कुंडीत टाकला जातो. हा कचरा मुांकडून बांधला जातो. त्यामुळे मुरांना आरोग्याच्या गंभीर समस्या निर्माण होतात. एकूणच सिंगल युज प्लास्टिक मुळे जल, वायू प्रदूषण मोठ्या प्रमाणात वाढले आहे. मुन्युत्पादक इतर जैवविविधतेला सिंगल युज प्लास्टिकमुळे मोठा धोका निर्माण झाला आहे. सिंगल युज प्लास्टिकमुळे पर्यावरणालाही धोका निर्माण झाला आहे. सिंगल युज प्लास्टिक मानवी आरोग्यासाठी तसेच जैवविविधतेसाठी हानिकारक असल्याने त्याचा वापर करू नये असा निर्णय झाला आहे. टण्याने निबंध लादले जात आहेत. निबंधासोबतच सिंगल युज प्लास्टिकचे दुष्परिणाम नागरिकांपर्यंत पोहोचण्यासाठी

सरकारने जनजागृती करायला हवी. दुष्परिणाम सिंगल युज प्लास्टिकचे दुष्परिणाम लोकांना समजावून सांगायला हवेत. शाळा कॉलेजमधून देखील याबाबत प्रबोधन करायला हवे. प्लास्टिक कचऱ्याचे व्यवस्थापन कारणे आणि सिंगल युज प्लास्टिक वस्तूंचा वापर कमी करणे या दोन्ही विषयी जाणीव जागृती करणे, हे अत्यंत महत्त्वाचे आहे. सिंगल युज प्लास्टिकमुळे संपूर्ण सजीव सृष्टीलाच धोका निर्माण झाल्याने नागरिकांनीच सिंगल युज प्लास्टिक पासून दूर राहायला हवे. सरकारने सिंगल युज प्लास्टिकवर निबंध लादले जात असले तरी त्याचा वापर कमी होताना दिसत नाही. त्यामुळे या प्लास्टिकचे दुष्परिणाम जाणून घेत नागरिकांनी सिंगल युज प्लास्टिकचा वापर बंद करणे हाच भविष्यात मानवजीवन व जैव विविधता राखण्याचा मार्ग आहे.

विद्यार्थी : नवयुगाच्या परिवर्तनाचे वाहक

आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन हा केवळ एका दिवसाचे स्मरण नाही; तो समाजाच्या उत्क्रांतीतील विद्यार्थी या शक्तिशाली घटकाची ओळख करून देणारा ऐतिहासिक, सामाजिक, सांस्कृतिक आणि तात्त्विक प्रक्रियेचा जीवंत पुरावा आहे. १७ नोव्हेंबर हा दिवस जगभरात अशा विद्यार्थ्यांच्या स्मरणार्थ पाळला जातो, ज्यांनी शिक्षण, स्वातंत्र्य, मानवाधिकार आणि जागतिकतासाठी संघर्ष केला. विद्यार्थी हे समाजाचे प्रतिबिंब मानले जातात; समाजातील मूल्ये, संघर्ष, धारणा, आकांक्षा आणि भविष्यदृष्टी विद्यार्थीवर्गात प्रकटित दिसून येतात. म्हणूनच या दिवसाचे महत्त्व केवळ शैक्षणिक घटकापुरते मर्यादित नसून, समाजशास्त्रीय दृष्टिकोनातून ते मानवी सभ्यतेच्या विकासाचा मूलभूत आधार आहे. जगातील विविध संस्कृती, जात-धर्म, भाषा, आर्थिक स्तर आणि राजकीय परिस्थिती यामुळे एकबद्ध विद्यार्थीसमूह निर्माण होतो. हा विद्यार्थीवर्ग ही केवळ शाळा-कॉलेजातून शिक्षण घेणारी मंडळी नसून, समाजचलनेतील शिक्षित नागरिक होण्याची प्रक्रिया अंगीकारणारी व्यक्ती आहे. समाजशास्त्रीय दृष्टीने विद्यार्थी म्हणजे समाजातील सामाजिक परिवर्तनाची प्रयोगशाळा होय. विद्यार्थीदृष्टी ही मानवी जीवनातील सर्वात निर्मितीक्षम अवस्था आहे. मूल्यांची रुजवण, विचारांची परिपक्वता, सामाजिक न्यायाची भावना, समावेशकतेचा विकास आणि नागरी जबाबदारीची जाणीव यांची सुरुवात याच काळात दुबळती जाते. त्यामुळे आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन हा आधुनिकसमाजाचा चौकटीत विद्यार्थ्यांना समाजाच्या कर्तव्य आणि जबाबदारी यांची जाणीव करून देणारा दिवस आहे.

या दिवसाचा इतिहास अत्यंत प्रेरणादायी आहे. १९३९ मध्ये नाझीवादच्या विरोधात उभे राहिलेले चेकोस्लोव्हाकियातील विद्यार्थी हे स्वातंत्र्य आणि मानवाधिकारासाठी लढणाऱ्या युवा पिढीचे प्रतीक बनले. त्यांच्या बलिदानाने जगभरात विद्यार्थ्यांचे अस्मितसंघर्ष, सामाजिक न्यायाच्या लढाया आणि बौद्धिक क्रांतीची सुरुवात केली. समाजशास्त्रानुसार विद्यार्थी आंदोलन ही सामाजिक बदलांची ऊर्जा असते. समाजातील अन्याय, दडपशाही, आर्थिक विषमता किंवा राजकीय अस्थिर्य यावर सर्वप्रथम प्रतिक्रिया विद्यार्थ्यांकडून येते. कारण विद्यार्थ्यांकडे विचारांची निर्भयता, प्रश्न विचारण्याची सवय आणि चुकीच्या व्यवस्थेविरोधात उभे राहण्याची मानसिकता असते. हीच वैशिष्ट्ये त्यांना सामाजिक प्रगतीचे वाहक बनवतात. आजच्या काळातील विद्यार्थी हे जागतिकीकरणाच्या वेगवान प्रक्रियेत वाढलेले उठवत असतात. उदा. जागतिक तापमानवाढीविरोधातील युवा आंदोलन, भाषातील विद्यार्थ्यांचे सामाजिक न्यायासाठीचे संघर्ष, असमानतेविरोधातील लढाया ही सर्व विद्यार्थीचलवळी समाजाला नवी वाट दाखवतात. समाजशास्त्रात सामाजिक क्रिया ही संकल्पना विद्यार्थ्यांसाठी अत्यंत लागू पडते, कारण तेच सामाजिक कृत्यांचे प्रमुख घटक आणि सामाजिक क्रांतीचे जनक असतात. विद्यार्थ्यांच्या आयुष्यातील सर्वात महत्त्वाचा घटक म्हणजे आदर्शवाद होय. समाजात अनेकवेळा भ्रष्टाचार, अन्याय, सत्तेचा दुरुपयोग, संसाधनांचे असमान वाटप किंवा जातीय भेदभाव दिसून येतो. परंतु विद्यार्थी हा वर्ग या गोष्टींना सहज

स्वीकारत नाही. त्यांच्या विचारांमध्ये नैतिकता आणि न्यायाची जाणीव प्रबळ असते. त्यामुळे विद्यार्थी हे समाजघटकांवर नैतिक दबाव निर्माण करण्याचे काम करतात. यामुळे सामाजिक मूल्येचे संरक्षण आणि समाजाच्या नैतिक अधःपतनाविरोधात विद्यार्थी महत्त्वाची भूमिका बजावतात. आजच्या काळात विद्यार्थ्यांसमोर अनेक आव्हाने उभी आहेत. मानसिक आरोग्याचा प्रश्न सर्वात गंभीर आहे. सततची स्पर्धा, कुटुंबीय अपेक्षा, समाजातील तुलना, करिअरचा दबाव, आर्थिकताण आणि डिजिटल विचलन यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये नैराश्य, चिंता आणि एकाकीपणा वाढताना दिसतो. समाजशास्त्रीय दृष्टिकोनातून पाहता, आधुनिक समाजातील उत्पादकता-केंद्रित संस्कृती विद्यार्थ्यांना यांत्रिक बनवत आहे. शिक्षणाचा आनंद, कल्पकता, संवाद, सांस्कृतिक सहभाग आणि भवनिष्क विकास यांना कमी महत्त्व दिले जात आहे. अशा परिस्थितीत आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन विद्यार्थ्यांना मानसिक आरोग्याला प्राधान्य देण्याची, संतुलित जीवनशैली राखण्याची आणि स्वतःबद्दल संवेदनशील राहण्याचा आठवण करून देतो. दुसरे महत्त्वाचे आव्हान म्हणजे सामाजिक माध्यमांचा प्रभाव होय. सोशल मीडिया विद्यार्थ्यांना माहितीचा प्रचंड स्रोत देतो, पण तेवढ्याच प्रमाणात त्यांच्यात तुलना, अप्रचार, ध्रुवीकरण आणि भ्रम निर्माण करतो. समाजशास्त्रीय भाषेत या प्रक्रियेला प्रतिकारक हाताळणी किंवा माध्यम समाजीकरण असे मानले जाते. विद्यार्थी यामुळे अनेकदा खोटेवा, ओळखी, खोटेवा अपेक्षा आणि अवसातबध्द यशार्था स्वप्न अडकतात. म्हणूनच समाजाने विद्यार्थ्यांना डिजिटल साक्षरतेचे खरे तत्त्वज्ञान शिकवणे आवश्यक आहे. याशिवाय ग्रामीण आणि शहरी विद्यार्थ्यांतील दरी आजही चिंताजनक आहे. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साधनांचा अभाव, आर्थिक मर्यादा, तंत्रज्ञानाची कमतरता आणि सामाजिक रूढी यांचा सामना करावा लागतो. शहरी विद्यार्थ्यांप्रमाणे त्यांना बहुआयामी संधी उपलब्ध नसतात. समाजशास्त्रीय दृष्टिकोनातून ही दरी सामाजिक असमानतेचे प्रतीक आहे. आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन अशा असमानतेकडे लक्ष वेधून शिक्षण सर्वसमावेशक, न्याय्य आणि लोकशाहीवादी करण्याचा संदेश देतो. विद्यार्थ्यांचे समाजातील योगदान अपार आहे. ते केवळ भविष्यातील नागरिक नसून वर्तमानातील सक्रिय घटक आहेत. सामाजिक उपक्रम, स्वयंसेवा, डिजिटल अभियान, पर्यावरण संवर्धन, विज्ञान संशोधन, सांस्कृतिक कार्यक्रम, क्रीडा आणि साहित्य या सर्व क्षेत्रांत विद्यार्थी हातकडपण भूमिका बजावत आहेत. समाजशास्त्रातील युवक भांडवल ही संकल्पना त्यांच्याशी अत्यंत निगडित आहे. ज्ञान, कौशल्य, ऊर्जा, सर्जनशीलता, नेतृत्वगुण आणि नवीन दृष्टी यामुळे विद्यार्थी समाजाच्या प्रत्येक घटकाचे पुनर्रचनाकार ठरतात.

आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन आपल्याला शिकवतो की प्रत्येक विद्यार्थ्यात एक बदल घडविण्याची क्षमता दडलेली आहे. शिक्षण हा केवळ रोजगार मिळविण्याचा मार्ग नाही, तर समाजाला अधिक मानवी, समताप्रिष्ठित, शांतताप्रिय आणि न्याय्य बनविण्याचे साधन आहे. विद्यार्थ्यांचा आत्मविकास, कौशल्य, नवनिर्मितीशीलता आणि संवेदनशीलता यामुळे समाज अधिक सक्षम आणि प्रगतिशील होतो. म्हणूनच शिक्षक, पालक, शासन आणि समाजाने विद्यार्थ्यांना प्रेरणादायी वातावरण, सुशिक्षित, संधी, समुपदेशन आणि मूल्याधारित शिक्षण देणे अत्यावश्यक आहे. शेवटी, आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन हा केवळ औपचारिक दिन नसून, तो विद्यार्थ्यांच्या संघर्ष, त्यांच्या स्वप्नांतील विस्तार, सामाजिक परिवर्तनातील त्यांचे योगदान आणि मानवतेसाठी त्यांच्या भूमिकेचे अभिवादन आहे. विद्यार्थी हे उद्याचे नाही तर आजचे शिल्पकार आहेत. त्यांच्या विचारांमध्ये एक समाज बदलण्याची क्षमता आहे, त्यांच्या स्वप्नांत एक जग घडविण्याची शक्ती आहे, आणि त्यांच्या कृतीत मानवतावादी भविष्यातील आशा दडलेली आहे. या दिवसाचे महत्त्व ओळखून आपण प्रत्येक विद्यार्थ्यासाठी दान, समता, स्वातंत्र्य आणि संधी यांची हमी देणारा समाज निर्माण करण्याचा संकल्प घेतला, तरच आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी दिन समाज कल्याणाचे खरे सार्थक होईल. विद्यार्थीवर्ग हा मानवतेचा दीपस्तंभ आहे त्यांची उजळणी झाली, तर समाजाचा उद्याही निश्चितच अधिक उज्ज्वल होईल.

डॉ. राजेंद्र बगटे
मो. ९९६०९०३५८२,
ईमेल :
bagate.rajendra5@gmail.com

रेल्वेची किंमत किती?

मुंबईकरांसाठी ट्रेन तर 'लाईफ लाईन' आहे; पण ट्रेन बनवण्यासाठी किती खर्च येतो तुम्हाला माहिती आहे? सर्वात महत्वाची गोष्ट सांगायची झाली, तर भारतीय रेल्वेने दररोज लाखो प्रवासी प्रवास करतात. सामान्य डब्यांपासून ते वातानुकूलित डब्यांपर्यंत प्रत्येक डब्याचं बजेट वेगळं असतं.

ट्रेन बांधण्यासाठी मोठा खर्च येतो. प्रवाशांना तिकिटासाठी फक्त काही हजार रुपये मोजावे लागतात, परंतु एका ट्रेनची किंमत सत्तर कोटी रुपयांपर्यंत असू शकते. एका रिपोर्टनुसार, भारतीय रेल्वेच्या इंजिनची किंमत १५ ते वीस कोटी रुपयांपर्यंत असते. भारतात दोन प्रकारची रेल्वे इंजिन्स तयार केली जातात. एक डिझेल आणि दुसरे इलेक्ट्रिक. सुमारे ५२ टक्के भारतीय गाड्या अजूनही डिझेल इंजिनवर चालतात, पण रेल्वे हळूहळू विद्युतीकरणाकडे वाटचाल करत आहे. डिझेल इंजिनची किंमत सुमारे १३ कोटी आहे. ड्युअल-मोड इंजिनची किंमत सुमारे १८ कोटी आहे. इलेक्ट्रिक इंजिनची किंमत सुमारे वीस कोटी आहे.

एका एक्सप्रेस ट्रेनमध्ये २४ कोच असतात आणि प्रत्येक कोचची निर्मिती किंमत सुमारे दोन कोटी रुपये असते. सर्व कोचची एकूण किंमत सुमारे पन्नास कोटी रुपये असते.

इंजिनची किंमत

जोडल्यास, एक्सप्रेस ट्रेनची

सरासरी किंमत सुमारे सत्तर कोटी रुपये

होते. याव्यतिरिक्त, अतिरिक्त बर्थ आणि सुविधांमुळे स्लीपर कोच अधिक महाग असतात. वातानुकूलन, प्रगत इन्सुलेशन आणि इलेक्ट्रिकल सिस्टिम्सने सुसज्ज असलेले एसी कोच सर्वात महाग असतात.

बहुतेक गाड्या आणि लोकोमोटिव्ह स्थानिक पातळीवर भारतीय रेल्वेच्या स्वतःच्या उत्पादन सुविधांमध्ये उत्पादित केले जातात. वितरंजन लोकोमोटिव्ह वर्क्स, डिझेल लोकोमोटिव्ह वर्क्स आणि इंटिग्रल कोच फॅक्टरी या ठिकाणी उत्पादनाच्या सुविधा आहेत. यामुळे उत्पादनाचा खर्च तर कमी होतोच, पण रेल्वे क्षेत्रातील मेक इन इंडिया आणि आत्मनिर्भर भारत या भारताच्या उद्दिष्टांना बळकटी मिळते.

हिंदी महासागरात भूस्वरूप कमी आहे. तज्ज्ञांच्या मते, हे जगातील सर्वात मोठे गुरुत्वाकर्षण छिद्र आहे. शास्त्रज्ञ संगणक तंत्रज्ञानाचा वापर करून पृथ्वीच्या आतील भागात असलेल्या विविध वस्तूंबद्दल सखोल माहिती मिळविण्याचा प्रयत्न करत आहेत. त्यामुळे महासागरांमधील भयानक 'ब्लॅक होल' उघडण्यास मदत होईल.

हिंदी महासागरात मोठे छिद्र

भूरूप म्हणजे काय?

भारताच्या दक्षिणेस असलेल्या हिंदी महासागरात, एक विचित्र भूवैशिष्ट्य आहे, म्हणजेच 'भूगर्भ'. ते एका दृष्टिकोपात नकाशासारखे दिसते. सहसा नकाशानुसार समुद्राचा पृष्ठभाग असमान असणे अपेक्षित असते. केवळ पृथ्वीच्या गुरुत्वाकर्षणात मोठ्या प्रमाणात बदल झाल्यामुळे 'आयओजीएल' सारख्या काही महासागरांचा पृष्ठभाग रिकामा होतो. हे जग आकर्षणाचे केंद्र आहे, कारण समुद्रतळ खूप सामान्य आहे आणि तेथे ज्वालामुखीसारखी कोणतीही वस्तू नाही. म्हणूनच, येथे ज्वालामुखी नसले, तरी येथे गुरुत्वाकर्षण इतके कमी का

आहे, हा प्रश्न अनुत्तरित आहे.

उकल करण्याचा प्रयत्न

२०२३ मध्ये भारतीय

विज्ञान संस्थेच्या शास्त्रज्ञांनी

एका बदलाद्वारे ही समस्या

सोडवण्याचा प्रयत्न केला.

त्यात त्यांना १४० दशलक्ष

वर्षांपूर्वी पृथ्वीची निर्मिती

कोणत्या हालचाली आणि कोणत्या

पद्धतीने झाली याचे संगणकीय चित्रण

सापडले. गुरुत्वाकर्षणाचा अभाव होता

असलेल्या प्रत्येक ठिकाणी ही बाब लक्षात

आली. तपासणीनंतर सार्वजनिक केलेल्या

अहवालांनुसार, पूर्वी समुद्राच्या तळाचे

तुकडे अधिक रिकामे झाले. त्यामुळे उबदार

आणि कमी घनतेचे धुके असलेले वस्तुमान

तयार झाले. यावरून गुरुत्वाकर्षणाची चिन्हे

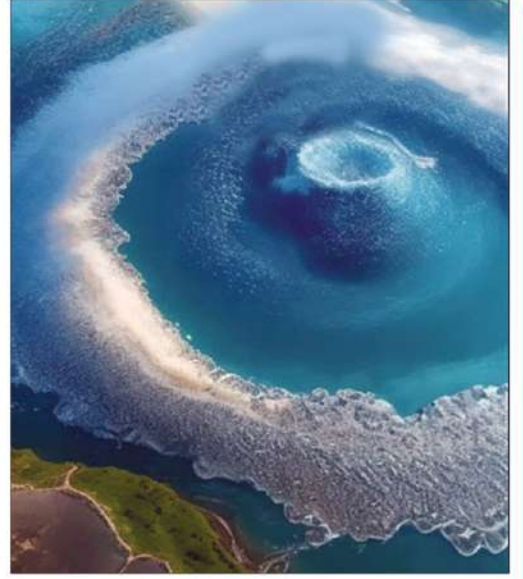
आढळली. समुद्राखालील भागात अनपेक्षित

आणि कोट्यवधी वर्षे जुन्या घटना किंवा

त्यांच्यामुळे होणारी अशांतता किंवा जाडी

याबद्दल तपशीलवार माहिती 'जिओफिजिकल

रिसर्च लॅटर्स'मध्ये प्रकाशित केली जाते.

लगात

आनंदसोहळा साजरा

करणे ही सामान्य गोष्ट असते; पण एखाद्यानं घटस्फोटाचं मोठं सेलिब्रेशन केलं, हे ऐकून अनेकांना आश्चर्य वाटेल. एका तरुणाला त्याच्या आईने दुधानं अभिषेक घातला. त्यानंतर 'सुखी घटस्फोट' असा लिहिलेला केक कापून जंगी सेलिब्रेशन करण्यात आले.

काहींनी या कृतीवर टीका केली असली, तरी काहींनी युवकाच्या 'नव्या सुरुवातीचा' आनंद साजरा करण्याच्या पद्धतीचे कौतुकही केले आहे. याबाबत 'सोशल

मीडिया'वरील वृत्तानुसार, युवकाची आई त्याच्यावर दूध ओतून त्याचा अभिषेक करत आहे. हिंदू संस्कृतीत अभिषेक हा शुद्धीकरण आणि नव्या सुरुवातीचा प्रतीक मानला जातो. त्यानंतर युवक 'सुखी घटस्फोट' असे लिहिलेल्या चाँकलेट केकजवळ येतो आणि हसतमुखाने तो केक कापतो. केकवरच त्याने लिहिले

घटस्फोटानंतर मुलावर दुग्धाभिषेक

होते, की मी माझ्या माजी पत्नीला १२० ग्रॅम सोने आणि १८ लाख रुपये दिले आहेत. त्याने लिहिले, कृपया आनंदी राहा, स्वतःचा सन्मान करा. १२० ग्रॅम सोने आणि १८ लाख रुपये दिले आहेत, घेतले नाहीत. आता मी सिंगल, खुश आणि मुक्त आहे. माझं जीवन, माझं नियम! घटस्फोटानंतरही आयुष्याकडं नव्या दृष्टीने कसं पाहता येऊ शकतं याबाबत एक वेगळा विचार या घटनेनं नक्कीच पुढे आणला आहे.

करु लागले. लोटिटो यांचे कारनामे

बघण्यासाठी लोकांची गर्दी

होऊ लागली. लोक तिकिट काढून

त्यांचे कार्यक्रम बघायला येत. लोटिटो यांनी

लोकांसमोर पलंग, टीव्ही, कॉम्प्युटर, सायकल

तसंच धातूच्या विविध वस्तू खाल्ल्या. लोटिटो

खनिज तेलही पित असत. धातू मिळणं सोपं

जावं यासाठी ते खनिज तेल प्यायचे. लोटिटो

धातू खाणारा माणूस!

एखादा माणूस धातू, प्लास्टिक खाऊ शकतो, यावर आपला विश्वास बसणार नाही. सर्वसामान्य माणसाला विमान खाता येणार नाही. पण या जगात बऱ्याच चित्रविचित्र घटना घडत असतात. चमत्कार होत असतात. असाच एक चमत्कार म्हणजे मिचेल लोटिटो. मिचेल लोटिटो फ्रान्सचे रहिवासी होते. ते आपल्यासारखे भात, पोळी, भाजी, मांस, अंडी असे पदार्थ खाऊ शकत नव्हते. त्यांना धातूचे पदार्थ लागायचे. भात, पोळी, भाजी त्यांना पचायचंच नाही. पण लोखंडासारखा धातू ते अगदी सहज पचवायचे. १५ जून १९५० या दिवशी फ्रान्समधल्या ग्रेनोबेलमध्ये मिचेल यांचा जन्म झाला. सोळाव्या वर्षापासून ते धातूच्या वस्तू खाऊ लागले. मिचेल यांना पिको नावाचा आजार होता. हा आजार असणारा माणूस अन्न पचवू शकत नाही पण तो धातू अगदी सहज पचवू शकतो. सुरुवातीच्या काळात लोटिटो नखं, काचेचे तुकडे खात असत. विशेष म्हणजे ते काच आदी सहज पचवायचे मात्र लोटिटो केळी, अंडी, ब्रेड हे पदार्थ पचवू शकत नव्हते. लोटिटोची ख्याती संपूर्ण जगात पसरू लागली. मग १९६६ पासून त्यांनी आपली ही असामान्य क्षमता जगापुढे सादर करायला सुरुवात केली. ते कार्यक्रम

यांनी १९७८ मध्ये एक विमान खायला सुरुवात केली. दोन वर्षात म्हणजे १९८० पर्यंत त्यांनी हे विमान फस्त करून टाकलं होतं. १९५९ ते १९९७ या काळात मिचेल लोटिटो यांनी जवळपास नऊ टन म्हणजे ८१६४ किलो धातू खाल्ला होता. याच कारणामुळे त्यांचं नाव गिनिज बुकमध्ये नोंदवण्यात आलं होतं. २५ जून २००७ या दिवशी त्यांचा मृत्यू झाला.

मधुचंद्रात फुला-फळांची सजावट!

लगाचा हंगाम सुरू झाला आहे. लग्नाशी संबंधित अनेक रितीरिवाजांच्या चर्चा नेहमीच होत असतात, परंतु लग्नाच्या पहिल्या रात्री बेडरूम सजवण्यासाठी शक्यतो सुवासिक फुलांचा वापर होत असतो. पती आणि पत्नी पहिल्यांदा एकमेकांचे होतात. बिछान्यावर सुगंधित फुलांची सजावट केली जाते. परंतु एका घटनेत खोली फुलांबरोबरच फळांनी सजवलेली होती.

लग्नाच्या गाठी स्वर्गात बांधलेल्या असतात. दोन जीव रेशमच्या बंधनात अडकतात, तेव्हा त्यांच्यासाठी ही मधुचंद्राची रात्र एकमेकांना समजून घेण्यासाठी महत्वाची असते. मधुचंद्राच्या रात्रीसाठी घरातील बेडरूमला खूप सजवलेले असते. नवपरिणित वधू-वराला कसली अडचण होऊ नये, याची दक्षता घेतली जाते. त्यामुळे मंद सुगंधाच्या फुलांची उधळण केलेली असते.

व्हायरल झालेल्या एका व्हिडिओमध्ये मधुचंद्राच्या रात्रीच्या एका खोलीचा भाग दाखवला आहे. या खोलीला फुलांनी सजवलेले दिसत आहे. निरनिराळी फुले या रूममध्ये मांडलेली दिसत आहे. बिछान्यावरदेखील फुलांचा सडा पडलेला दिसत आहे; मात्र यात एक आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे फुलांसोबत फळेही लटकवलेली आहे. या फळांमध्ये अननस आहेत. या फळांचा पडदा जणू तयार करण्यात आलेला आहे. गुलाबी आणि पांढऱ्या फुलांनी बिछान्यावर हृदयाचा आकार काढलेला आहे. मध्येच द्राक्षे, सफरचंद, अननस, डाळींब, संत्री, टरबूज आदी फळे लटकलेली दिसत आहेत.

बर्म्युडा ट्रँगल परिसरात

बरीच विमानं, जहाजं गायब होतात.

या विमानांचा काहीच पत्ता लागत नाही.

बर्म्युडा ट्रँगलचं गूढ अद्यापही उकललेलं नाही.

असंच एक गूढ गुपित काळाच्या

पोटात दडलं आहे. मलेशियन

एअरलाईन्सचं एक विमान असंच गायब

झालं. आजतागायत त्या विमानाचा पत्ता

लागलेला नाही. ही २०१४ ची घटना आहे.

२३९ प्रवाशांसह मलेशियन एअरलाईन्सच्या

विमानाने क्वालालंपूर विमानतळावरून उड्डाण

केलं. हे विमान चीनची राजधानी बीजिंगला

जाणार होतं. आठ मार्च २०१४ लाच हे

विमान बीजिंगला पोहोचणार होतं. पण ते

अचानक गायब झालं. या विमानाचा रडारशी

संपर्क तुटला. त्यानंतर त्याचं काय झालं

हे कोणालाही माहीत नाही. या विमानाचा शोध घेण्यासाठी बऱ्याच

शोधमोहिमा राबवण्यात आल्या. पण हाती काहीच लागलं नाही.

कुठे गेलं विमान?

मलेशियन

एअरलाईन्सच्या

विमानाचा शोध घेण्यासाठी अनेक

देशांनी सहकार्य केलं, मदत देऊ केली.

अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यात आला.

पण विमान आणि त्यातले प्रवासी काही केल्या

सापडले नाहीत. या विमानात

चीनच्या प्रवाशांची संख्या सर्वात जास्त

होती. विमानाचा संपर्क तुटल्यानंतर

अपरहण झाल्याचा अंदाज वर्तवण्यात

आला. पण दहशतवाद्यांकडून कोणत्याही

मागण्या झाल्या नाहीत. विमानाचा अपघात

झाल्याची शक्यता लक्षात घेऊन त्या दृष्टीने

शोध घेण्यात आला. पण सगळे प्रयत्न व्यर्थ

ठरले. जवळपास एक लाख चौरस किलोमीटर

परिसरात विमानाचा शोध घेण्यात आला.

पण विमानाचे अवशेष किंवा प्रवाशांचे मृतदेह

सापडले नाहीत. हे विमान नेमकं कुठे गेलं,

आज सहा वर्षांनंतरही विमानाचा शोध लागलेला नाही.

डायनासोरबद्दलचं आकर्षण अद्यापही

कमी झालेलं नाही. डायनासोर नष्ट

होऊन कोट्यवधी वर्षे लोटल्यानंतरही त्या

युगाबाबत शोध सुरू आहे. शास्त्रज्ञांना

अधूनमधून डायनासोरचे अवशेष मिळत

असतात. मध्यंतरी म्यानमारमध्ये

जगातल्या सर्वात छोट्या आकाराच्या

डायनासोरचे अवशेष सापडले.

हा डायनासोर पक्ष्यासारखा होता.

अवघ्या दोन इंच आकाराचा हा डायनासोर

हर्मिगबर्डपेक्षाही छोट्या आकाराचा होता. झाडाच्या

खोडातल्या फटीत डोकं अडकल्यामुळे त्याचा मृत्यू

झाल्याचं शास्त्रज्ञांचं म्हणणं आहे. हा डायनासोर

१९० लाख वर्षांपूर्वी अस्तित्वात होता, असा

अंदाज वर्तवण्यात आला आहे. हा डायनासोर

परागकण खात नव्हता तर छोटे किडे आणि

सुरवंटांना आपलं भक्ष्य बनवत असे. शास्त्रज्ञांनी

डायनासोरच्या तोंडात १०० दात असल्याचं दिसून

आलं. सर्वात छोट्या आकाराच्या डायनासोरचे

अवशेष सापडल्यामुळे शास्त्रज्ञ डायनासोर युगाची

उकल अधिक चांगल्या प्रकारे करू शकतील.

पक्षी नव्हे, डायनासोर...

अशा या अनोख्या पक्ष्याचे अवशेष सुरक्षित होते, असं शास्त्रज्ञांचं म्हणणं आहे. पक्ष्यासारखा डायनासोर सापडल्यामुळे शास्त्रज्ञांनीही आश्चर्य व्यक्त केलं आहे. या डायनासोरच्या शरीराची रचना अनोखी असल्याचं शास्त्रज्ञांनी म्हटलं आहे. पक्ष्याच्या आकाराच्या डायनासोरचे अवशेष सापडणं ही सकारात्मक बाब म्हटली पाहिजे. यामुळे काळाच्या ओघात दडलेली बरीच गुपितं उलगडण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

३५ वर्षांनी हाती आले फोटो...

इंग्लंडमधल्या एका जोडप्याने तब्बल ३५ वर्षांनी आपल्या लम्मांचे फोटो बघितले. १९८५ मध्ये त्यांचं लग्न झालं होतं. मात्र लम्माच्या दिवशीच एक बॅग चोरीला गेली. या बॅगेत दागिने, पैसे तर होतेच पण त्यांच्या लम्माच्या फोटोचा रोलही होता. २०२० मध्ये या जोडप्याच्या लग्नाला ३५ वर्ष पूर्ण झाले. मिक आणि ट्रेसी असं या जोडप्याचं नाव आहे. लम्माच्या स्वागत समारंभादरम्यान दोन चोरांनी त्यांची बॅग चोरून नेली. काही लोकांनी या चोरांचा पाठलाग केला. पण चोर पकडू गेले. चोरांनी पैसे, दागिने आणि कॅमेरा काढून बॅग रस्त्यावर टाकून दिली. या बॅगमध्ये लग्नसंगी फोटो टिपणाऱ्या कॅमेऱ्यातला रोल होता. एंजी मखेल नावाच्या महिलांला ही बॅग सापडली. या बॅगमध्ये कॅमेऱ्यातला रोल होता. तिने फोटो डेव्हलप करून घेतले. हे कोणाच्या तरी लग्नाचे फोटो असल्याचं तिच्या लक्षात आलं. पण त्यावेळी संपर्काची साधनं नसल्यामुळे तिला या जोडप्याला कोणता देता आले नाहीत. हे फोटो तिने जपून ठेवले होते. घर बदलण्याच्या वेळी सामानाची बांधाबांध करताना एंजीला हे फोटो सापडले. मग तिने यातले काही फोटो फेसबुकवर शेअर केले. या फोटोतल्या जोडप्याला ओळखणाऱ्यांनी आपल्याशी संपर्क साधावा, असं आवाहनही केलं. ट्रेसीच्या नातेवाईकांने हे फोटो बघितले आणि तिला याची माहिती दिली. मग ट्रेसीने एंजीशी संपर्क करून घराचा पत्ता दिला. एंजीने हे सगळे फोटो २०२० मध्ये ट्रेसीच्या हवाली केले.

मेक्सिकोतलं गूढ शहर

या पृथ्वीतलावरची अनेक गुपितं अजूनही उलगडलेली नाहीत. बरेच शास्त्रज्ञ ही गुपितं उलगडण्याचा प्रयत्न करताना दिसतात. असंच एक गूढ गुपित म्हणजे मेक्सिकोमधलं टियाटिहुआकन नावाचं शहर. या शहराला 'प्लेस ऑफ गॉड' म्हणजे देवाची जागा असंही म्हटलं जातं. या शहराची निर्मिती कशी झाली, इथे कोण रहात होतं हे कोणालाही माहीत नाही. म्हणूनच या ठिकाणाबद्दल प्रचंड कुतूहल निर्माण झाल्याचं पहायला मिळतं. टियाटिहुआकन या शहरात असंख्य पिरॅमिड्स आहेत. एजटेक्स साम्राज्यातल्या लोकांनी चौदाव्या शतकात हे शहर शोधलं. त्यांनीच या शहराला टियाटिहुआकन असं नाव दिलं. त्याआधी या स्थानाला कोणतंही नाव

नव्हतं. हे शहर म्हणजे एक चमत्कारच आहे. अनेकांना हे स्थान आपोआप प्रगत झाल्याचं वाटतं. या स्थानाचे उल्लेख कुठेही आढळत नाहीत. इथे एवढे पिरॅमिड्स कोणी बांधले हेही कोणाला माहीत नाही. या शहराची लोकसंख्या २५ हजारांच्या आसपास असावी, असा अंदाज वर्तवण्यात आला आहे. या शहराचा परिसर खूप मोठा आहे. इथल्या एका पिरॅमिडच्या आत माणसांची हाडं सापडली होती. त्यामुळे हे स्थान अधिकच रहस्यमय बनू गेलं. या स्थानी माणसांचा बळी दिला जात होता, असंही काहींचं म्हणणं आहे.

बिहार निवडणुकीतील उमेदवार स्थानिक नेत्यांच्या निर्णयानुसार

आम्ही प्रचारात सहभागी नव्हतो : प्रफुल्ल पटेल

■ महासागर प्रतिनिधी
गोंदिया, दि. १६ :

बिहार विधानसभा निवडणुकीत राष्ट्रवादी काँग्रेसने काही उमेदवार उभे केले होते, परंतु सर्वांचेच डिपॉझिट जप्त झाले. बिहारमध्ये निवडणूक लढवू नये असे मी सांगितले होते, पण प्रफुल्ल पटेल यांनी उमेदवार दिले असे अजित पवारांनी म्हटले होते. यानंतर प्रफुल्ल पटेल म्हणाले की, पक्षाच्या केंद्रीय नेतृत्वाने निवडणूक लढविण्याचा आग्रह केला नव्हता. निवडणूक लढवावी, असा आमचा आग्रह नव्हता. मी प्रचारालाही गेलो नाही हा निर्णय स्थानिक नेत्यांनी घेतला.

प्रफुल्ल पटेल म्हणाले की, स्थानिक

नेतृत्वाकडून यावर काही विशेष लक्ष दिलेले नव्हते. बिहार निवडणुकीसाठी उमेदवार देण्याचे अंतिम आदेश अजित पवार यांनी दिलेले नव्हते, तरीही स्थानिक स्तरावर पक्षाच्या संघटनांनी उमेदवार उभे केले.

प्रफुल्ल पटेल म्हणाले की, बिहारमधून गंगा नदी पश्चिम बंगालपर्यंत जात असल्याने, हे ममता बॅनर्जी यांना एक प्रकारे इशारा आहे. पंतप्रधान मोदींच्या धोरणाचा परिणाम शेवटच्या नागरिकांपर्यंत पोहोचत आहे. फेब्रुवारी ते एप्रिल दरम्यान होणाऱ्या पश्चिम बंगालच्या निवडणुकीत भारतीय जनता पक्षाची कामगिरी चांगली राहणार आहे. या निवडणुकीत जास्त उमेदवार निवडून येतील

कदाचित सरकार सुद्धा येईल. त्यामुळे गंगा ते गंगा सागर असा पंतप्रधानांचा नारा योग्य आहे.

प्रफुल्ल पटेल म्हणाले, महायुतीच्या तिन्ही पक्षांमध्ये कार्यकर्त्यांची उत्सुकता खूप जास्त आहे. ९ वर्षांनंतर होणाऱ्या या निवडणुकांमध्ये कार्यकर्त्यांना न्याय देणे महत्वाचे आहे. तिन्ही पक्ष एकत्र लढले, तर काही वेगवेगळ्या परिस्थिती निर्माण होऊ शकतात. त्यामुळे स्थानिक निर्णय स्थानिक पातळीवर घ्यावा लागतो. भंडारा आणि गोंदिया जिल्ह्यातील निवडणुका आम्ही स्वयंवरच लढत आहोत, आणि आवश्यक असल्यास काही ठिकाणी तडजोड करू.

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. १६ :

नागपूरमध्ये भारतीय जनता पक्षाच्या वॉर्ड अध्यक्षची हत्या करण्यात आली आहे. सचिन उर्फ सोनू ओमप्रकाश शाहू (वय ४०, रा. शाहू मोहल्ला, वृंदावननगर) असे मृताचे नाव आहे. यशोधरानगर पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील विटाभट्टी चौक परिसरात शनिवारी ही थराक घटना घडली. या घटनेमुळे संतप्त नागरिकांनी रविवारी कांजी हाऊस परिसरात रास्ता रोको आंदोलन केले. आरोपीच्या घरावर बुलडोझर चालवून त्याला फाशी देण्याची मागणी यावेळी करण्यात आली.

मिळलेल्या माहितीनुसार, शनिवारी सचिन यांच्या मुलगा प्रीतचा पहिला वाढदिवस होता. त्यांनी सार्याकाळी नातेवाईक आणि मुलांसाठी पार्टीचे आयोजन केले होते. सकाळी ते भाजपच्या बैठकीतही सहभागी झाले होते. दुपारी २ वाजताच्या सुमारास विटाभट्टी चौकातील हॉटेलमध्ये समोशांची ऑर्डर देऊन ते दुचाकीवरून घरी परतत असताना ही घटना घडली.

काही अंतरावर दोन दुचाकीवरून आलेल्या चार युवकांनी सचिन यांना

अडवले. दोघांनी धारदार शस्त्रांनी त्यांच्या शरीरावर अनेक बार केले. रक्ताच्या थारोळ्यात सचिन खाली कोसळले आणि त्यांच्या जागीच मृत्यू झाला. मारेकरी घटनास्थळीवरून पसार झाले. घटनेची माहिती मिळताच यशोधरानगर पोलीसांचा ताफा घटनास्थळी पोहोचला. पोलीसांनी पंचनामा करून मृतदेह शवविच्छेदनासाठी पाठवला. या प्रकरणी खुनाचा गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, पोलीसांनी दोन संशयितांना ताब्यात घेतले आहे.

या हत्येमागे जुना वाद असल्याचे समोर आले आहे. गणेशोत्सवादरम्यान परिसरात राहणारा सोनू नावाचा युवक

मंडपात मांसाहार करून आल्याचे सांगत होता. यामुळे सचिन यांनी त्याला फटकारले होते. सचिन यांनी फटकारल्याने सोनू संतप्त झाला होता. या घटनेनंतर सोनूने कुटुंबातील सदस्यांच्या मदतीने सचिन यांच्या घरावर हल्ला करून त्यांना व त्यांच्या कुटुंबीयांना मारहाण केली होती. सचिन यांनी यशोधरानगर पोलीसांत तक्रार केली होती, परंतु कोणतीही ठोस कारवाई झाली नाही. त्यानंतर सचिन यांनी पोलीस उपयुक्तांकडे तक्रार केली, ज्यानंतर पोलीसांनी सोनूविरुद्ध प्रतिबंधात्मक कारवाई केली. तेव्हापासून सोनू संतप्त होता.

राजा तिडके यांचा भाजपमध्ये प्रवेश

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. १६ :

भाजपच्या नगर पंचायत अध्यक्षपदांच्या उमेदवारांच्या नावाची घोषणा होण्याच्या काही तासांपूर्वी मौदा तालुक्यातील काँग्रेस नेते व प्रदेश सचिव राजा तिडके यांनी रविवारी भाजप नेते व पालकमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्या उपस्थित भाजपमध्ये प्रवेश केला. काँग्रेससाठी हा धक्का मानला जातो.

काँग्रेसचे ज्येष्ठ नेते रणजित देशमुख यांचे समर्थक बाबुराव तिडके यांचे राजा उर्फ प्रसन्ना तिडके हे चिरंजीव आहेत. यापूर्वी त्यांनी काँग्रेसकडून मौदा तालुक्यातील जि.प. सर्कलमधून

निवडणूक लढवली होती. पण त्यात त्यांचा पराभव झाला होता. मौदा ही नगरपंचायत झाली आहे, काँग्रेसचे नगराध्यक्षपदाचे उमेदवार म्हणून त्यांच्या नावाची चर्चाही होती. भारतीय जनता पक्षाची नगर पंचायत अध्यक्षपदाच्या उमेदवारांची यादी रविवारी जाहीर होणार असे यापूर्वीच सांगण्यात आले होते. ती दुपारपर्यंत जाहीर झाली नव्हती. त्यापूर्वीच नागपूरमध्ये आयोजित एका कार्यक्रमात तिडके यांचा भाजप प्रवेश झाला. त्यांना भाजपकडून नगरपंचायत अध्यक्षपदाची उमेदवारी मिळण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे.

नागपूर येथील जनसंपर्क कार्यालयात माजी आमदार. टेकचंद सावरकरजी व

भाजप तालुका मंडळ अध्यक्ष मुकेश अग्रवाल यांच्या नेतृत्वाखाली प्रसन्ना (राजाभाऊ) तिडके, काँग्रेसचे दिलीप सिरसाम, कल्पनाताई मानकर, माजी नगरसेविका नंदाताई इनबाते, सावित्रीताई काटकर, वपारताई लारोकर, नाना इंगळे, राजेंद्र जैस्वाल, पृथ्वीराज गुजर, नितेश सुपारे यांच्यासह अनेक काँग्रेस पदाधिकारी व कार्यकर्त्यांनी भारतीय जनता पक्षामध्ये जाहीर प्रवेश केला. यावेळी चांगोजी तिजारे, मनीराम यादव, शरद भोयर, मंगेश ठोंबरे, नरेश मोटघरे, खुशाल तांबडे, रमेश कुंभलकर, भूषण सावरकर यांच्यासह अन्य पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

कृषी विभागातील गैरव्यवहार चौकशीच्या रडारवर

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. १६ :

कृषी विभागातील विविध योजनांमधील गैरव्यवहार तसेच शासकीय अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांनी बेकायदेशीरपणे सुरू केलेल्या कृषी संस्था, उत्पादक कंपनी आणि विक्री केंद्रे आता चौकशीच्या रडारवर येणार आहेत. या प्रकरणाची चौकशी आता 'यशदा'चे महासंचालक निरंजनकुमार सुधांशू यांच्याकडे सोपवण्यात आली आहे. पुराव्यानिशी तक्रार केल्यास कृषी विभागातील योजनेतील गैरव्यवहारावर चौकशीचा सविमर लागणार आहे.

दरम्यान, भाजपचे आमदार सुरेश धस यांनी कृषी विभागाचे प्रधान सचिव आणि कृषी आयुक्त यांच्याकडे याबाबत तक्रार केली होती. कृषी विभागातील अधिकाऱ्यांनी नातेवाईक आणि मित्रांच्या नावाने निविदा कंपनी स्थापन केल्या आहेत. या कंपन्यांमार्फत उत्पादित झालेली खते, बियाणे, औषधे आणि कीटकनाशके घेण्याची सक्ती शेतकऱ्यांवर केली जाते, असा आरोप धस यांनी केला होता. आमदार धस यांनी ११ मार्च रोजी केलेल्या तक्रारी सोबत ४३ अधिकाऱ्यांची नावे, कंपन्यांची नावे, कंपनी सुरू झाल्याची तारीख, कंपनीचा पत्ता, कंपनी कुणाच्या नावाने आहे, त्याचे अधिकाऱ्यांशी नाते आणि सीआयएन क्रमांक अशी सविस्तर माहिती दिली होती. या तक्रारीच्या अनुषंगाने कृषी विभागाने कृषी आयुक्तालयातील अधिकाऱ्यांची एक चौकशी समिती नेमली होती.

आगीत होरपळून दगावली २९ मुकी जनावरे

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. १६ :

गोमांस विक्री आणि वाहतूकीवर बंदी असतानाही कत्तलीसाठी घेऊन जात असलेल्या मुक्या गोधनाच्या बाबतीत रविवारी पहाटे साडेचारच्या सुमारास हृदय पिळवटून टाकणारी धक्कादायक घटना घडली. अपघाताच्या दुर्दैवी घटनेनंतर ट्रकचा भडका उडून होरपळून दगावलेल्या २९ मुक्या प्राण्यांच्या हांबरड्यांच्या आक्रोशाने कळमेश्वर तालुका हादरून गेला. ट्रकमध्ये कोंबलेल्या अवस्थेत तस्करीसाठी वाहून नेणाऱ्या ट्रकला हा भीषण अपघात घडला. काही सेकंदात ट्रकने पेट घेतल्याने २९ मुक्या प्राण्यांचा आगीत होरपळून मृत्यू झाला.

कळमेश्वर तालुक्यातल्या फेट्टी ते गोरवाडा दरम्यान फेट्टी शिवार परिसरात रविवारी पहाटे साडेचारच्या सुमारास हा भीषण अपघात झाला. ट्रकमध्ये दाटीवाटीने कोंबलेल्या अवस्थेत ही ३६ जनावरे नागपूर पासून जवळच भंडारा मार्गावरच्या महालगाव परिसरातून कळमेश्वरकडे वाहून नेली जात होती. दरम्यान फेट्टी शिवारात ट्रकला भीषण अपघात झाला. अपघातानंतर ट्रक

इंधनाच्या टाकीच्या दिशेने कलंडला. अपघातग्रस्त ट्रक रस्त्यावर दूरपर्यंत फरफट गेल्याने आगीच्या ठिणय्यांनी ट्रकने काही क्षणांत पेट घेतला.

आगीचा भडका उडाल्याने ट्रकमध्ये कोंबून भरलेले मुके गोधन एमकेकांच्या अंगावर कोसळले. ट्रकमध्ये दोरीने त्यांना बांधून ठेवलेले असल्याने एकाही मुक्या प्राण्याला साधे उठता देखील आले नाही. तोच काही क्षणात आगीचा भडका उडून ट्रकमधल्या २९ मुक्या जनावरांचा अक्षरशः कोळसा झाला. या प्रकरणात ग्रामीण पोलीसांनी तत्काळ ट्रकचा चालक नासीर याला अमरावती येथून अटक केली आहे. सोबतच ट्रकचा चालक आणि त्याच्या वाहकालाही पोलीसांनी ताब्यात घेतले असून ही जनावरे कशासाठी दाटीवाटीने कोंबून नेली जात होती, याची आता चौकशी केली जात आहे. त्यातच कत्तलीसाठी वाहून नेल्या जाणाऱ्या ट्रकला भीषण अपघात होऊन दगावलेल्या जनावरांमुळे ग्रामीण भागातील कत्तलखाने पुन्हा एकदा चर्चेत आले आहेत.

संकल्पना: ना.नितीन गडकरी

आपलं नागपूर
आपला उत्सव

नागपूरकरांचा आनंदोत्सव... कलासाधकांचा गौरव...
खासदार सांस्कृतिक महोत्सव

शंकर महादेवन

प्रस्तुत

‘राष्ट्र आराधन’

(देशभक्तीपर गीते)

17 नोव्हेंबर

सोमवार

2025

सायं 6:00 वा.

स्थळ:

ईश्वर देशमुख शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय
क्रीडा चौक, हनुमान नगर,
नागपूर

सायं 5:30 वा.

खासदार सांस्कृतिक महोत्सव समिती

द्वारा आयोजित

शिव वैभव किल्ले स्पर्धेचा

बक्षीस वितरण सोहळा

आयोजक: खासदार सांस्कृतिक महोत्सव समिती, नागपूर

प्रायोजक:

khaskarmahotsavnaagpur

Khasdarmohotsnagp

www.khasdarmahotsav.com

TICKET
BOOKING
SCAN THIS
QR CODE

YouTube Instagram Facebook